

CONCURSI!!!
TALONUL ÎN PAG. 3

Câștigă cu Informația
de Mureș
O CASĂ de grădină

INDEX: 2/ACTUALITATE 3/ANCHETĂ 8-9/REPORTAJ 11/ÎNVĂȚĂMÂNT 12/TRADIȚII 13/LADA CU ZESTRE 15/INFO - UTIL

anul 4, nr. 185
30 aprilie - 5 mai
2009

Informația **de Mureș**

0,9 RON
16 pagini
infoms.ro

Publicație mureșeană de informație, analiză și opinie. PROMOVĂM NORMALITATEA

Abonamentul
de la pagina
7
Ofertă
imbatabilă

info.SPORT

Între
performanță
și frumusețe

» pag. 14

Informație pe pâine

» pag. 15

**Vreți să lucrați
cu cei mai buni
profesioniști din
televiziune?**

- » Televiziunea Tîrgu Mureș organizează selecție pentru posturile de reporter, tehnicieni emisie și tehnicieni montaj
- » Experiența în presa și/sau studiile superioare de jurnalism constituie un avantaj.
- » CV-urile însoțite de scrisoare de intenție și foto se trimit pe adresa personal@tvmures.ro sau se depun la secretariatul Televiziunii din str. Arany Janos nr. 35.

Răscrucea ființei noastre

» Biserițele de lemn cu tot patrimoniul lor spiritual și cultural sunt în pericol » Legea patrimoniului, în forma ei actuală, nu apară tezaurile pe care aceste mici spații le dețin » Icoanele, obiectele de cult, cărțile bisericești vechi de sute de ani dispar fără urmă sau sunt în pericol să dispară » Suntem ceea ce suntem, datorită trecutului nostru. Iar trecutul ni-l regăsim în fragilitatea acelor locașuri de cult.

» pag. 3

PUBLICITATE

B^{sc} BORZONT^{srl}
case de locuit din lemn | case de vacanță din lemn | căsuțe de grădină
sediu 535500 GHEORGHENI, cartier BUCIN 1/3, județul HARGHITA, RO
fabrică 535500 GHEORGHENI, strada GĂRII 4/A, județul HARGHITA, RO
TELEFON/FAX: 0266 364 841 0266 364 899 TELEFON: 0744 160 977 / 0744 520 720 / 0746 136 580
e-mail: borzont@nextra.ro, borzont@hr.astral.ro web: www.borzont.ro

ȘTIRI pe scurt

Șefii demisi,
în așteptare

Șefii de instituții publice deconcentrate care au primit ordinul de demitere din funcție, la sfârșitul săptămânii trecute, sunt în așteptarea unei soluții alternative. Până se va stabili, însă ce funcție vor ocupa în continuare, aceștia promit să își îndeplinească cu conștiinciozitate atribuțiile în cele 30 de zile de preaviz. Încetarea raportului de muncă, cum apare în ordonanța de urgență, îi vizează pe aproximativ 100 de directori și adjuncți ai acestora din serviciile deconcentrate din județ. Aceștia au primit la sfârșitul săptămânii trecute decizia prin care funcțiile de conducere pe le dețineau au fost desființate, urmând ca în locul acestora să fie create posturi de directori coordonatori. Aceștia urmează să fie angajați în baza unor contracte de management, fără concurs, în urma unei evaluări.

Liberalii s-au ales

Cornel Brișcaru este noul lider al PNL Tîrgu Mureș. Plecat de un an din PSD Mureș, acesta a promis de la tribună că nu îi va dezamăgi pe liberali.

Alegerile pentru desemnarea noului președinte și a biroului municipal al organizației nu au fost lipsite de incidente. Unul dintre membrii PNL, omul de afaceri Dan Mașca a contestat atât lipsa de competiție pentru funcția de șef al filialei, dar și faptul că adeziunea sa, veche de mai bine de un an de zile a fost răstăcită într-un sertar.

Ligia Voro

Peste 200 de delegați liberali au participat luni seara la Adunarea Generală a PNL Tîrgu Mureș pentru a desemna noul președinte și biroul municipal al filialei.

Candidând de unul singur, cu 112 voturi pentru și 29 nule, Cornel Brișcaru a fost ales lider al organizației pentru un mandat de patru ani.

Proaspăt ales șef al uneia dintre cele mai importante filiale a liberalilor, după ce acum un an părăsea PSD ca apoi să dețină

Cornel Brișcaru

timp de șapte luni interimatul PNL Tîrgu Mureș, Brișcaru a susținut că nu îi va dezamăgi pe

membrii săgeții. Alegerile nu au fost scutite de incidente. Omul de afaceri Dan Mașca, membru al

PNL Tîrgu Mureș de mai puțin de trei luni, a contestat atât lipsa competiției în interiorul partidului cât și faptul că adeziunea de înscriere în partid, adeziune pe care acesta susține că a depus-o de mai bine de un an fost răstăcită și astfel a fost împiedicat să candideze.

„Organizația noastră nu a reușit în decursul anilor să-și creeze niște lideri adevărați și a ajuns să voteze astăzi un candidat, de fapt unicul candidat, ceea ce iarăși mi se pare destul de puțin liberal să nu ai competiție, un domn care a venit din PSD de puțină vreme și care a reușit să devină lider peste noapte, fără nici un fel de merite deosebite.

Aceste lucruri sunt importante de spus și de analizat la nivel de management politic al PNL Mureș, dacă se dorește acest lucru” a mai precizat Dan Mașca.

Cornel Brișcaru va face echipă cu cei patru vicepreședinți: Marius Popa, Dana Roatiș, Nicolae Havrileț și Ionela Ciotlăuș, respectiv restul de 10 membrii ai biroului municipal aleși aseară, liderul organizației de femei și al tineretului liberal.

Mariana Cioloboc

Poate că nu este deloc întâmplător faptul că, în ultima vreme, s-au derulat o puzderie de campanii umanitare, cele mai multe în folosul copiilor aflați în nevoie. Organizații non-guvernamentale, instituții private, instituții de presă. Și îndrăznesc să afirm că aceste demersuri au depășit limitele impuse de o campanie de imagine pentru inițiatorii lor, așa cum s-ar putea crede.

Poate că, până la urmă, ele reprezintă o încercare de a privi dincolo de deșertăciunea vremurilor pe care le trăim. Sau nici măcar nu le mai trăim, le lăsăm să treacă pe lângă noi, contemplând neputincioși ceea ce ni se întâmplă. Și dacă nu putem să facem nimic pentru noi, atunci să facem măcar pentru ceilalți.

Acest bombardament mediatic ajunge să pară aproape agresiv uneori. De pe tici televizorului te privesc chipuri înlăcrimate, mîini micuțe se întind spre tine. Ajungi să te minunezi cât de mulți copii bolnavi există în țara asta. Și să te întrebi de ce. Dacă

editorial Pentru un zâmbet de copil

sunt bolnavi copiii sau e bolnav sistemul care nu îi poate ajuta.

Zilele trecute am ajuns la secția de hemato-oncologie a Spitalului Clinic Județean. Aici sunt internați copiii bolnavi de cancer. Simpla pronunție a acestui diagnostic te face să simți o strângere de inimă. Am văzut acolo copii care nu depășeau cinci ani. Un copil de 10 luni, o fetiță vioaie, veselă, frumoasă, care nici măcar nu știa ce i se întâmplă. Sau de ce.

Copiii internați la Tîrgu Mureș sunt norocoși. Chiar dacă saloanele nu au un aspect occidental, măcar sunt curate și îngrijite. Iar personalul medical de aici e tot ceea ce și-ar putea dori cineva. Nu doar buni profesioniști, ci oameni, în primul rând. Micuții de aici nu au parte doar de grijă, ei sunt înconjurați de dragoste. Indiferent dacă au sau nu o familie alături de ei.

Dotarea secției e peste media pe țară dar acest lucru nu se datorează, din păcate, eficienței sistemului ci dăruirii unor oameni care știu ce înseamnă ca spitalul să devină o a doua ta casă. Asociația târgumureșeană „Împreună pentru copiii cu cancer” e cea care a făcut ca acest lucru să fie

posibil. Părinți care au trecut printr-o asemenea dramă, prieteni, oameni inimoși, ambițioși, care se zbat ca acestor copii să nu le lipsească nimic. Sau să nu le lipsească foarte multe lucruri. De curând pentru acești copii, prin strădania asociației și a sponsorilor pe care asociația i-a găsit, s-a amenajat o sală de kinezoterapie, unica de acest fel din țară. Întreaga secție a fost dotată cu mobilier nou și, de asemenea, s-a amenajat o sală de recreere, unde copiii au un televizor, câteva cărți și jucării. Atât cât s-a putut din puținele fonduri obținute din donații. Mai lipsesc însă multe lucruri de care s-ar bucura micuții ce își petrec timpul în saloanele de spital. Poate o minge, un leagăn, o păpușă, câteva jucării de pluș sau un puzzle, cărți de colorat, creioane, plastilină, un film de desene animate, toate acestea le-ar putea îndulci suferința și le-ar smulge un zâmbet. Toți acești micuți, pentru care viața înseamnă o luptă continuă, au nevoie de noi, de ajutorul nostru. Fiecărui din noi îi stă în putință să facă un gest, cât de mic, pentru un zâmbet de copil.

www.ipcc.ro

Centurile în Parlament

Deputatul Borbély Laszlo a solicitat lămuriri Ministerului Transporturilor legat de centurile ocolitoare ale municipiilor Tîrgu Mureș și Reghin. Parlamentarul a solicitat clarificări legate de majorarea nepermisă a valorii investiției la centura Tîrgu Mureșului, și anume 60 de milioane de euro, sumă avansată de Ioan Moldovan, directorul Direcției Regionale de Drumuri și Poduri Brașov. De asemenea, Borbély a cerut ca Ministerul Transporturilor să precizeze sursa de finanțare pentru cele două centuri, mai ales că, dacă în

Borbély Laszlo

3-4 ani nu se finalizează centurile din marile orașe din România, se va bloca circulația din țară.

fotografiile cititorilor

www.infoms.ro/poze

Cu turma la păscut

De unde venim și cine suntem?

Biserica nimănu

Biserițele vechi de lemn, se știe, sunt monumente istorice incluse în lista obiectivelor de interes național protejate de lege. Cât de bine le apără legea dar și cei care ar trebui să păstorească în ele, am aflat zilele trecute când echipa noastră, aflată pe teren în satul Chinciuș din comuna Adămuș, a găsit lângă bisericuța de lemn a satului o cutie în care erau adunate la grămadă brațe de sfeșnice care mai purtau urma unei picturi vechi, bucăți de sticlă subțire pe care se mai distingeau urme ale fostelor icoane, dar și o icoană de o reală valoare istorică și culturală.

Eugenia Kiss

Icoana pictată pe pânză se presupune din primele cercetări că ar aparține unui membru al Școlii de la Feisa, școală celebră de pictură pe la 1800. Icoana a fost descoperită în afara bisericii, în care, dacă ar fi să ne luăm după spusele ultimilor trei localnici ai satului, nu s-au mai ținut slujbe de cel puțin 20 de ani. Aspectul de biserică abandonată l-am observat și noi. Lemne grele, bătute în cuie, peste micuțele ferestre ale locașului. Uși grele de fier ferecate cu piroane, în lemnul vechi de sute de ani, de la intrarea bisericii.

Semne de întrebare

Într-un asemenea loc părăsit, găsirea unei icoane naște, cum e și firesc, numeroase semne de întrebare. Tocmai de aceea, în ziua următoare am predat icoana Serviciului de Investigatii Criminale a Inspectoratului Județean de Poliție. „Brațele de candelabru prezintă urme de pictură, la fel și crucea fără partea superioară. Bucățile de sticlă par a fi după aspectul lor cioburi ale unor icoane vechi. Iar Icoana pictată pe pânză pare a fi la prima vedere veche și ca orice pictură veche este importantă pentru noi. Atât putem spune la o primă evaluare, dar o echipă de investigații va pleca către Chinciuș pentru investigații la locul în care s-au găsit aceste artefacte” ne-a spus Bobei Sabin Marius, subinspector în Serviciul de investigații criminale.

Câteva ore mai târziu, o echipă a ajuns într-adevăr la Chinciuș pentru a vedea locul unde au fost găsite obiectele de patrimoniu și în ce stare se găsește bisericuța careia se presupune că îi aparțin obiectele găsite de noi.

Preotul paroh Simion Lupșa a fost chemat și el la fața locului dar nu a reușit nicicum să deschidă ușile locașului de cult. Cei 20 de ani de când ușile nu au mai fost deschise

și-au spus cuvântul. Lacătul nu a cedat.

Istoria bătută în cuie

„Am predat toate obiectele de patrimoniu înainte de a închide bisericuța. Depopularea satului ne-a făcut să luăm această măsură de închiderea bisericuței. Frica de hoți ne-a făcut să batem aceste lemne peste ferestre pentru că pe unul din geamuri, într-o zi, un hoț a scos o cădelniță. Eu nu am

Lemne grele, bătute în cuie, peste micuțele ferestre ale locașului. Uși grele de fier ferecate cu piroane, în lemnul vechi de sute de ani, de la intrarea bisericii.

cunoștință ca ceea ce ați găsit deasupra încadramentului bisericuței să îi aparținut bisericii. Dar, pentru a fi în siguranță această bisericuță, ar trebui strămutată într-un sat

Ce putem face pentru a proteja tezaurul cultural pe care încă îl mai deținem, încă nu știm. Pentru că legea patrimoniului este ba desființată, ba nerespectată atunci când există. Tocmai de aceea, Informația de Mureș și Televiziunea Târgu Mureș anunță deschiderea unei campanii de conștientizare, de protecție a acestor străvechi locașe de cult. Dorim ca prin demersul nostru să dăm o șansă istoriei, credinței, și nouă. Pentru a nu ajunge peste 20-30 de ani fără reperi culturale. Pentru a nu ajunge să ne întrebăm, peste câteva generații, de unde venim și cine suntem. Icoanele care au stat sute de ani în biserițele vechi de sute de ani trebuie să rămână la locul lor alte sute de ani.

locuit. E de patrimoniu și nu putem face nimic pentru întreținerea ei fără aprobare. Nici un cui nu putem bate”, ne-a spus preotul parohiei Chinciuș Simion Lupșa.

Un cui nu. Dar mai multe da....

Pentru că lemnele de pe ferestrele bisericuței au fost bătute în cuie exact de cei care trebuiau să aibă grijă de ea. În tot acest timp brigada de investigații criminale a căutat în jurul bisericii și au mai fost găsite deasupra încadramentului alte câteva fragmente de sticlă pictată despre care se crede că ar fi fost tot icoane pe sticlă, obiecte de patrimoniu cultural. Cercetările s-au dorit a fi nedistructive, astfel că ușa locașului a rămas încuiată. Icoana pe pânză desoperită lângă bisericuța din Chinciuș a ajuns în mâinile specialiștilor muzeografi. Biserițele de lemn sunt în pericol cu toată bogăția lor culturală care se află încă între pereții lor de lemn. Faptul că noi am găsit această icoană a fost o întâmplare fericită.

„Despre icoana pictată pe care ne-ați supus-o atenției vă pot spune acum, după documentare, că aparține unui pictor al școlii de la Feisa, fiind pictată la începutul secolului IX, cândva pe la 1810. După gradul de degradare al pânzei pe care este pictată icoana, se pare că această pictură a fost parte a unui din praporii bisericii. Deși pânza este arsă de soare, culorile picturii nu s-au degradat. Valoarea ei este dată de însăși vechimea ei. Găsirea ei în afara spațiului în care trebuia să existe este un clar semnal de alarmă. Ne trebuie o lege a patrimoniului bine făcută, o lege care să fie respectată și aplicată. Altfel, în curând, vom rămâne și fără ceea ce mai avem”.

Vasile Mureșan, expert muzeograf

Câștigă O CASĂ DE GRĂDINĂ cu Informația de Mureș

decupează aici

Talon de participare la concursul

Talon nr. 2, 26 martie - 1 aprilie

Câștigă o casă cu Informația de Mureș!

Nume: .....
 Prenume: .....
 Data nașterii: ..... Telefon: .....
 Seria și numărul C.I.: ..... Adresa: .....

Completează talonul de concurs și chestionarul alăturat și trimite-le pe adresa redacției, str. Arany Janos nr. 35, Târgu Mureș, până la data de 19 iunie (data poștei) sau adu-le personal până pe 22 iunie.

Regulamentul concursului îl puteți consulta pe www.infoms.ro/concurs

chestionar profilul cititorului

Studii

Școala generală Liceul
 Învățământ superior

Vârsta

sub 25 25-50 peste 50

Nivelul veniturilor (RON)

sub 500 500 - 1.000
 1.000 - 1.500 peste 1.500

Plănuțiți ca în următorul an să faceți următoarele investiții:

casă renovarea locuinței
 autoturism echipamente IT
 vacanță electrocasnice
 telefon produse de asigurare
 nu îmi permit nici un fel de investiții

Ce tip de presă preferați?

presa locală presa centrală

Unde preferați să citiți presa?

acasă în sala de așteptare
 la serviciu la coafor, frizerie
 la cafenea, restaurant
 în mijloace de transport în comun

Ce gen de articole preferați?

politic reportaje
 economic social
 sănătate învățământ
 sport tradiții, folclor
 shopping modă, cosmetică
 auto-moto design, casa și grădina
 monden divertisment
 culturală integrale

REGULAMENT CONCURS Câștigă o casă de grădină!

(extras)

Informația de Mureș va publica săptămânal un talon de concurs, până în data de 18 iunie 2009, inclusiv.

Fiecare talon completat corect și integral (inclusiv chestionarul) și trimis prin poștă până la data de 18 iunie (data poștei) sau adus personal la redacția Informația de Mureș (până la 25 iunie) este automat înscris în concurs. Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorti, în data de 27 iunie, în cadrul emisiunii "Viața Satului Mureșean".

Numele câștigătorului va fi comunicat și în numărul din 2 iulie al săptămânalului Informația de Mureș.

Angajații publicației Informația de Mureș, cei ai Televiziunii Târgu Mureș, cât și rudele de gradul întâi ale acestora nu pot participa la concurs.

Războiul din

În satele transilvănene, în zile de sărbători și nu numai, toată lumea iese la poartă, stă pe laiță și deapănă amintiri „din vremurile bune”, din anii tinereții, din vremurile când arau cu plugul tras de boi, când jocul satului se ținea pe hotar, deoarece în sat nu era voie, că doar era război. Unde era „oțără de loc drept ceterașu se opre’ și zâce’ câte o învârtită” și tare fain mai era... De atunci a trecut mult timp, tinerețea s-a dus și nu se mai întoarce, ceterașii nu mai zâc „de-a lungu”, războiul a trecut, ceea ce a rămas este... amintirea. În amintirile bătrânilor noștri, războiul e însă viu. Și munții, și apele ar povesti dar nu pot, de aceea îi lasă pe câțiva oameni de seamă de pe Valea Luierului să-și povestească propriul război, așa cum l-au trăit.

Andrei Romanică

Bătrânii satului, Mătușa Marie a lu’ Bogdan, tetea Ilie a lu’ Bocoțana, lelea Paulină a lu’ Toropan, mătușa Victorie și tetea Gore a lu’ Vlasa, tetea Ioan și mătușa Floare stau pe laiță în fața porții, la soarele firav de primăvară. Își amintesc de anii pribegiei, când erau refugiați în alte sate, când stăteau în buncăre sub pământ sau prin tranșee, când au rămas doar cu hainele de pe ei, când „îi mâncau puricii și păduchii”...

Parcă amu văd...

Cea mai bătrână femeie din sat este mătușa Marie a lu’ Bogdan, are 99 de ani și două luni. Are fața luminoasă ca soarele. Nu îi dai anii pe care îi poartă cu mândrie. „Sunt

În amintirile lor, războiul e aievea, aud încă glasul tunurilor, mai văd uneori în noapte străfulgerarea moartierelor. Și se gândesc la cei care au plecat pe front și nu s-au mai întors.

cea mai bătrână femeie din sat. M-am întâlnit în tinerețe cu Regina Maria. În vremea războiului eram tânără și copiii mei erau mărunțai. Eram în mijlocul satului și numa vine popa Runcan la noi și ne spune: pregătiți-vă că acum vine armata să ne puște. Atâția copii erau în sat, poate vreo 30. Ei nu știau ce se întâmplă, nu pricepeau atâtea. Soldații pregăteau puștile să tragă. Ne-o pus în rând pe toți, și popa ne-o spus să închidem ochii că ei numa trag și

Mătușa Maria lu' Bogdan

noi o să cădem. Parcă acumă văd și tot mă înfioară. Am închis ochii și așteptam... Când își pregăteau puștile o venit un ofițer, pe care lo adus Dumnezo, și a dat un ordin ca să nu mai tragă. Eram prea mulți copii. De nu erau copiii, tăt ne pușcau. Apoi ne-o lăsat să plecăm în lume, să nu ne mai vadă... De la noi din sat mulți o mers pe front da’ nu s-o întors toți, și care s-au întors o murit după, că o venit bolnavi.”

Am fost declarat dispărut la Orșova Gurghiului

Tetea Ilie era în armată când a început războiul. „Regimentul nost’ o plecat pe front da’ eu am rămas până în august, după armistițiu. Atunci s-o făcut mobilizare și am venit pe front oblu’ în Ardeal, la noi în țară, pe la Toplița și Deda. Am fost pe front pe Valea Gurghiului.

Eram la tunuri. În Ibănești, în fiecare ogradă era câte un tun. Oamenii erau plecați pe păraie, ușile caselor erau deschise. Acolo, o lună am tras cu tunu, a fost război mare. Eram grele tunurile, șase cai cu greu cărau un tun. După o lună am plecat și am trecut prin Orșova Gurghiului. Acolo toată lumea era în capu’ satului, erau tare spărieți. Numai eu eram român, restu’ erau unguri. Apoi am făcut cumva și am fugit de acolo. M-am ascuns în buncăr la niște oameni și mai târziu într-un șopru cu fân. Am stat acolo până ungerii s-o dus. Apoi, după ani de zile, mi-o venit acasa o hârtie pe care scria „dispărut în Orșova Gurghiului”.

Am rămas văduvă la 25 de ani

„O venit omu’ meu bolnav de pe front. Frigurile l-au scuturat un an

de zile, pe urmă s-o dus la spital la Reghin unde a și murit. Am rămas văduvă la 25 de ani, cu trei copii mici. I-am crescut cum am putut, cu ei am mers la căpălit. Mergeam cu leagănul în spate, cu ulcioru cu apă, cu straița cu mâncare, până la Dedrad ori la Batoș. Era departe. Când ajungeam la loc nu mai puteam de obosită. Lucram și plângeam. Apoi i-am crescut cum am putut, apoi acumă mă grijesc ei pe mine. Îs mândră ca am ajuns să fiu stră străbunică” ne-o povestit lelea Paulină a lu’ Toropan.

Am dus cu carăle trase de boi răniți de pe front

„În 12 martie 1944, armata a înconjurat Luieriu și o intrat noaptea din casă în casă, până i-au scos pe toți oamenii afară. Tătă

Gore și Victoria lu' Vlasa

Tetea Ilie

amintiri

lumea a fost dusă la școală. Pe bărbații tineri i-au încolonas și i-au dus la gară la Brâncovenesti. De acolo, cu trenu, am mers până la Lunca Bradului, unde am stat toată vara. Până atunci nu am văzut cum arată un tren. În gara din Lunca Bradului ungerii au vrut să ne taie cămășile naționale. După două luni am plecat de la Lunca Bradului. Când am ajuns acasă am văzut pe Mociară cum ardeau avioanele nemțești și ungurești. La noi în sat era aeroport. După o săptămână de stat acasa, numa' am auzit că bate doba. Tătă lumea

trebuia să iasă cu boii, cu vacile, cu carele din sat. De atunci, o săptămână încheiată, am cărat cu caru' răniți de pe front. Alții au cărat muniție. Fiecare car era însoțit de câte un soldat. Nu puteai să fugi că te pușcau. Cumva, eu și cu Ioan a lu' Măcăvuț, am reușit să scăpăm. Ne-am târât printr-un părau. Vremea ploioasă și ceața ne-au ajutat să scăpăm. Atâta am mers până am intrat în hotarul satului și acolo ne-am adăpostit într-o tablă de cucuruz unde am dormit până dimineața. Ioan tăt plângea. Nu știa nimica de ai lui, avea acasă încă șase frați

și mama, tata îi era plecat pe front. Apoi, după ce s-o luminat bine, ne-am îndreptat spre sat. Am ajuns la marginea satului, la casa unei femei, și acolo ne-am adăpostit în podul plin de snopi de grâu. În câteva ceasuri casa a fost ocupată de armată care nu a plecat câteva zile. Am stat nemișcați patru zile.

Când ne-am coborât din pod, nu am mai putut merge, eram țepeniți complet. În zilele alea, m-am gândit doar la moarte" povestește cu lacrimi în ochi tetea Gore a Vlasi.

Am călcat pe morți

„După ce am venit de la Săcal, unde am fost refugiată, nu am mai găsit nimic acasă.

Eram numa cu hainele de pe noi. Atunci mama m-o trimis cu o femeie din sat la Jabenita, să îmi fac o șubă. Am trecut Mureșu' pe luntre, pe la Suseni.

După ce l-am trecut, am dat fără veste peste oameni morți, cai, telefoane, tunuri, muniție.

Atâția erau, că nu i-am putut ferii" zice mătușa Victorie.

Valea oaselor

Ioan a lu' Vlasi, cioban din tată în fiu, a mers cu oile la munte, după ce a trecut războiul. „O trebuit să merem la oi, ca să facem bani. Am rămas săraci, fără haine, mâncare, bucate. Tot o luat ungerii. Numa îi vedeam îmbrăcați cu pieptare și cojoace românești. O fost și ungerii români odată, atunci când s-au îmbrăcat cu hainele noastre...

Apoi am văzut eu morți destui, la Sălard, că acolo s-o bătut rușii cu nemții și ungerii. Eram cu oile pe un plai, toamna târziu, și oile nu o vrut să meargă pe drum, și s-o scoborât pe o vale, și eu după ele. Erau burenila așa de mari cât mine pe valea aia. Numa am simțit ceva moale sub picioare. Erau cadavre de militari, oase goale, păr, haine putrede. Era o vale numa cu oase." Apoi războiul a trecut, oamenii care au rămas și-au văzut de viața lor, au mers în satele săsești care au fost părăsite, unii au rămas acolo, alții au adus tot ceea ce le-a fost de folos în gospodăria lor, de la mobilier până la unelte agricole. S-au descurcat cum au putut dar niciodată nu vor uita acea perioadă care le-a marcat viața. În amintirile lor războiul e aieva, aud încă glasul tunurilor, mai văd uneori în noapte străfulgerarea moartierelor. Și se gândesc la cei care au plecat pe front și nu s-au mai întors iar în șoaptă poate îngână versurile unui cântec vechi „Dragii mei jeliți eroi/ Morți pe câmpuri de război/ Pe față n-ați fost spălați/ Nici pe laiță așezați/ Neveste nu v-o glăsât/ Popii nu v-o prohodit/ Prin tranșee și gunoaie/ Sângele v-a curs șiroaie."

gândește cu capul tău!
FESTIVAL DE FILM DOCUMENTAR DEDICAT OREMILUROR OMULUI
16-17 MAI 2009 / TÎRGU MUREȘ

ONE WORLD ROMANIA

teatru 74
FILME DOCUMENTARE
de la orele 17, 19 și 21
intrare liberă

www.teatru74.ro
www.oneworld.ro
www.informatia.ro

Parteneri media:

Professional Beauty Expert
Coafură - Cosmetică - Pedichiură - Manichiură

23-25 mai 2009
Restaurant Caesar,
Sala Cleopatra Tg. Mureș

Organizatori:
Fistiq Cosmetics & Barna Cosmetics

Informații și înscrieri până în data de 21 mai în magazinele noastre și la numerele de tel.: 0747-465.646; 0744-980.984

Cursurile vor fi conduse de o echipă din Ungaria, fiecare trainer specializat pe domeniul lui!

Ferid Szilvia - Manicură avansată și pedichiură în gel
Mária Anna - Hair Stylist - Estetiană din păr natural, șezanță, colorare și colorări contrastante
Fekete Erőss Gabriella - Cosmeticiană, cosmetice și proceduri cosmetice
Szabóné Rózsa Szilvia - Cosmeticiană - Manicură

În aceste zile veți putea achiziționa produse cu discounturi considerabile oferite doar pentru voi:

Produse pentru cosmeticiști (Stello ILSP, Anacardis)
Aparatură pentru cosmetică (Elken)
Produse pentru manichiură și pedichiură (Diamond Nails)
Produse și aparatură pentru șezanță (Wella Professional, Remington, Sokap - accesorii din par natural)

Program: 9-18

23-24 mai **Seminarii**, taxa de participare 100 RON
25 mai **Prezentare de Modă** oferită de DIVADI
25 mai **Concurs de Manichiură între Saloane**

Parteneri media:

Parteneri:

Lacrimile Dochiei

Rezervația de bujori de stepă de la Zau de Cîmpie există. Intactă, îngrijită, frumoasă. Am avut norocul să văd înflorite minunățiile sângerii de pe valea Botii și aceasta ar fi trebuit să fie povestea lor, a bujorilor, a trecerii lor prin timp, din epoca glaciațiunilor până astăzi și a nașterii rezervației de la Zau. Dar vreau să fie o poveste de suflet, cea a dăruirii lui Marcu Sâncrăianu, tata sau patriarhul bujorilor, așa cum l-au numit oamenii.

Mariana Cioloboc

Am avut șansa să-l cunosc pe Marcu Sâncrăianu la începutul lui mai 2007, în ultima lui primăvară închinată bujorilor. Am nimerit, din nefericire, în mijlocul polemicilor legate de custodia rezervației, de preocuparea ori indiferența autorităților, de ceea ce ar fi trebuit să se facă și nu s-a făcut, ori de ceea ce s-a făcut și n-ar fi trebuit să se facă. Marcu Sâncrăianu trăia deja într-o lume a lui, unde rareori reușea cineva să răzbată.

Tata bujorilor

Îl știam înainte de a-l vedea pentru prima oară. Citisem despre el,

Bujorii de stepă, denumiți științific "Paeonia tenuifolia", înfloresc la sfârșitul lunii aprilie – începutul lunii mai, iar florile nu trăiesc decât câteva zile. Rezervația de bujori de stepă de la Zau de Cîmpie este considerată a fi unicul loc din interiorul arcului carpatic unde crește această floare. La ultima inventariere, pe lângă bujor au mai fost identificate alte 359 de specii de plante, cuprinse în 43 ordine, 63 familii și 216 genuri.

văzusem fotografii. Știam că, slăbit de vremurile multe, nu mai vorbește. N-aș putea să-l descriu acum dar am imaginea lui încă vie în fața ochilor. Pot doar să spun despre el că era un bătrânel incredibil de frumos și de senin, așa cum ne închipuim că arată bătrânii daci de pe columna lui Traian. Mă întrebam, văzându-l cum pășeste încetșor pe poteca din curte...oare ce gânduri îi trec prin minte? Gânduri la care nu mai poți ajunge...

Rezervația de la Zau s-a născut în 1932, la inițiativa academicianului clujean Alexandru Borza, unul dintre fondatorii școlii românești de botanică. El a fost cel care i-a încredințat oarecum copilului Marcu Sâncrăianu "misiunea" aceasta a ocrotirii lacrimilor Dochiei. Datorită lui Sâncrăianu, bujorii mai există și azi aici, nu s-au pierdut sub tălpile trecătorilor

"Ceasuri întregi stăteam acolo, știam cum bate lumina pe flori, cum se răsucesc ele după soare.

Știam deja care sunt cele mai bune locuri pentru bujori și am aflat că nu le place să-i atingi. Multe ceasuri am stat eu acolo, uitându-mă primăvara la firișoarele acelea roșietice, ca niște grăunțe aruncate în iarbă".

sau copitele turmelor. În fiecare primăvară, zilnic, a bătut cei șapte kilometri dus-întors de acasă până pe Valea Botii să vegheze miracolul înfloririi bujorilor.

Nici măcar războiul nu l-a oprit să-și vadă "copiii". De pe fronul rusesc de la Stalingrad, cu un capăt de "chimic" înmuiat în gură, își întreba nevasta ce-i fac "bojorii" în fiecare carte pe care o scria către cei de-acasă.

În acea zi, l-am privit deschizând șovăitor ușa sanctuarului său unde stau frumos aliniate cele peste 10.000 de volume care ar face invidios pe orice iubitor de literatură. Sadoveanu, Agârbicianu, Eminescu, Arghezi, Platon, Cicero, Freud...

N-a ieșit din casă fără chimirul pe care l-a purtat la Roma, fără pălărie și nelipsitul baston. Ieșit în curtea casei, părea singur, pierdut într-o lume doar de el știută. Cât știa oare din ceea ce se întâmpla în jurul lui? Am sperat atunci, în acea zi, că undeva, în ungherele minții lui agere cândva, mai păstra o umbră de înțelegere. Că n-a uitat de lacrimile Dochiei și de rostul lui îngemănat cu ele. Și m-am rugat,

în numele tuturor străinilor care i-au trecut pragul, pentru iertare. Că i-am tulburat liniștea.

A fost ultima primăvară a lui Marcu Sâncrăianu, ultima oară când "para" bujorilor i-a luminat privirea și mă bucur că am fost acolo, alături de el. Mai știu că, vreme de o săptămână, nu mi-a ieșit din minte imaginea lui în poarta căsuței de la Zau. Am auzit apoi că s-a stins. Neștiut de nimeni. Încă nu era vremea bujorilor așa că nimeni nu i-a tulburat trecerea în lumea fără de dor. Avea 86 de ani.

Povestea merge mai departe

În acest an, bujorii s-au deschis mai devreme cu o săptămână decât de obicei. Florile lor sîngerii încep deja să pălească. Au fost admirați de sute de vizitatori veniți din țară și de peste hotare. Cel care are grijă de flori acum este Octavian Călugăr, fostul primar al comunei, care a devenit custodele rezervației în 2005. Marcu Sâncrăianu i-a transmis odată cu această „misiune” și

dragostea pentru bujori. La fel ca bătrânul Sâncrăianu, Octavian Călugăr străbate în fiecare dimineață drumul pînă la Valea Botii și întotdeauna are grijă să ajungă înainte de răsărit pentru că, spune el, atunci e cel mai frumos.

Octavian Călugăr a făcut recensământul bujorilor din cele două rezervații și spune cu mândrie că în momentul de față sunt peste 50.000 de fire de bujori, cu 7.000 mai mult față de anul trecut.

Și astfel, povestea bujorilor merge mai departe. Pentru mine însă, această poveste rămâne, deocamdată, povestea lui Marcu Sâncrăianu care și-a îngemănat destinul, vreme de o viață, cu cel al bujorilor de la Zau. Poate peste câteva zeci de ani va fi și povestea lui Octavian Călugăr sau a altui iubitor de frumos care-i va urma în această misiune grea dar frumoasă de perpetuare, până la urmă, a vieții.

Pentru mine încă, până imaginea bătrânului firav, cu părul alb, pășind șovăitor pe poteca străjuită de bujori, se va estompa, Dochia va plânge, cu lacrimi sângerii și pentru Marcu Sâncrăianu, tata bujorilor.

PUBLICITATE

flash info
 plasmanel
 publicitate pe rețea de televiziare plasma
 tel. 0745-658585

“Nestemate Mureșene”

Fiecare comunitate este moștenitoarea unor obiceiuri tradiționale vechi. Obiceiuri care la un moment dat al modernității erau pe cale de dispariție din cauza îndepărtării noastre de rădăcini. Dar la un moment dat al existenței ne-am reîntors la lada de zestre a bunicilor și nu a fost prea târziu.

Eugenia Kiss

Astfel, duminică la ediția a VII-a a Festivalului Folcloric “Nestemate Mureșene”, organizat de Centrul Județean de Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Mureș, nouă grupuri folclorice din comunele județului au urcat pe scena căminului cultural din Nazna, gazda evenimentului, pentru a prezenta obiceiuri specifice zonelor lor natale. Localnicii din Grebenișu de Câmpie au prezentat șezătoarea satului, locul în care se torcea, țesea, se legau idile, se spuneau snoave. Grupul folcloric “Doina” din Albești a fost prezent în festival cu obiceiul de cătănie “Gată-mi mamă cufăru”.

Cum după armată, urma de obicei nunta feciorului întors acasă, acest eveniment al lumii satului a fost transpus pe scenă de grupul folcloric din Țopa. Nunta tradițională, cu invitați, chemători, ceterași, miri, nași și staroste, toate ingredientele care crează emoția necesară unui astfel de moment unic.

“Claca la cosit”, obicei de primăvară la care participă întreaga comunitate, a fost adus pe scenă de ansam-

blul folcloric “Hodăceana” din comuna Hodac. Coasa, cutea și teaca au fost prezente pe scenă, alături de țuica tradițională care însoțește orice muncă fizică. La fel și mămăliga, brânza și ceapa, aduse de nevestele care la ora prânzului vin cu mâncare la soții lor pe câmp. În vreme de secetă, în lumea satului ploaia era invocată de fete tinere, un ritual creștin cu accente păgâne. Obiceiul “Păpălugura”, varianta locală a paparudelor, invocarea ploii, a fost recreat pentru scenă de grupul folcloric de femei din Solovăstru.

Cum în lumea satului jocul este nelipsit, între toate aceste obiceiuri și-au găsit locul firesc dansurile populare prezentate de ansamblul folcloric “Spicul” al școlii generale din Nazna, Formația de jocuri populare a ansamblului “Hora” din Ungheni, ansamblul folcloric “Ghiocelul” din Sâncraiu de Mureș, cât și orchestra de muzică populară și soliști vocali ai Casei de Cultură “Eugen Nicoară” din Reghin.

Unele grupuri prezente duminică pe scena festivalului “Nestemate Mureșene” sunt laureați la festivaluri internaționale de folclor, alții

sunt artiști amatori. Dar pe toți îi unește dragostea pentru frumusețea și unicitatea, obiceiurilor, ritmurilor și costumelor noastre populare.

Dar indiferent că au fost profesioniști sau amatori publicul i-a primit la fel.

Toate momentele festivalului au fost primite cu bucurie de cei peste 300 de localnici și oaspeții lor, prezenți în sală pe tot parcursul celor mai bine de trei ore cât a durat spectacolul.

“Deși obiceiurile românești au o structură unitară pe teritoriul țării noastre, în viața folclorică tradițională fiecare ținut, fiecare loc are modul său propriu de a se exprima prin obiceiuri. Culoarea locală se regăsește în toate elementele care se îmbină în cadrul unui obicei: limbă, text, dans, costume, obiecte, elemente de artă decorativă. Festivalul “Nestemate Mureșene” a fost inițiat special pentru grupurile artistice preocupate de abordarea scenică a unor obiceiuri populare locale, dar și pentru formațiile populare, tarafurile tradiționale, grupurile vocale folclorice și rapsozii populari”.

Constantin Cotârlan directorul C.J.C.P.C.T. Mureș

Cu toții vrem să ținem pasul cu această lume nebună, aflată într-o continuă schimbare. Totuși, pentru aceasta, nu trebuie să rămânem simpli spectatori ci să urcăm, fiecare dintre noi, pe scena vieții, profitând de șansele pe care aceasta ni le oferă, chiar cu riscul de a greși.

World Citizenship

În acest sens, AIESEC Târgu-Mureș în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Mureș, Tineret în Acțiune și alți parteneri realizează proiectul “World Citizenship” desfășurat în perioada 23 aprilie 2009 – 21 mai 2009.

Acesta cuprinde 35 de elevi participanți din 6 licee târgumureșene și este destinat elevilor din clasele a X-a și a XI-a. Proiectul “World Citizenship” urmărește dezvoltarea pe plan personal al liceenilor târgumureșeni oferindu-le ocazia să învețe lucruri noi și interesante într-un mod distractiv. Dar mai mult decât

atât, aceștia vor avea ocazia să acumuleze și cunoștințe practice prin participarea lor la traininguri și activități interactive. Acestea vor fi ținute de o stagiară, Punya Raheja din India, membrii AIESEC și reprezentanți ai presei târgumureșene: TTM, Informația de Mureș. Trainingurile oferite vor aborda diverse teme: antreprenoriat, cunoștințe privind realitatea globală actuală, îmbunătățirea abilităților personale și profesionale. Punya, stagiara internațională din India, special pentru proiectul World Citizenship, va susține următoarele traininguri: Comunicare; Anti-discriminare; Sensitivitate culturală; Dezvoltare personală.

Punya este cea care aduce acestui proiect

caracterul de internaționalism. Ea va discuta cu elevii pe tema diversității culturale, a necesității cunoașterii și înțelegerii obiceiurilor și tradițiilor altor țări. De asemenea, va încerca să îi ajute pe participanți să aibă o viziune mai clară asupra viitorului lor, să decidă ce impact vor să aibă în societate prin modulul “Planificarea carierei”. Scopul modului este cunoașterea și implicarea în problemele cu care se confruntă societatea la ora actuală. Alte subiecte dezbătute la traininguri vor fi: Incluziunea socială; Mediu; Orientarea în carieră; Abilități de antreprenoriat. Bineînțeles, prin participarea la proiectul “World Citizenship”, elevii târgumureșeni se vor bucura și de o serie de beneficii: interacțiune cu elevii din alte licee, interacțiune cu străini din alte țări, dez-

voltarea personală într-un mod diferit, mai relaxant, participarea la diferite evenimente culturale și distractive, orientarea în carieră, înțelegere culturală, descoperirea mai multor țări în același timp la Global Village.

În cadrul proiectului “World Citizenship”, pentru a combina utilul cu plăcutul, se vor desfășura, pe lângă traininguri, și activități distractive: dans indian și de vest (9 mai, 14 mai), picnic (14 mai), paintball. Dacă ești interesat să te dezvolți, să înveți, și nu în ultimul rând să te distrezi, acum ai această șansă!!! Participa și tu la proiectul “World Citizenship” și succesul va fi de partea ta. Mai multe informații puteți afla accesând site-ul: <http://wocimures.blogspot.com/> sau www.aiesecms.ro.

Carmen-Marcela Guțiu

3,5
lei/lună

ABONEAZĂ-TE acum la Informația de Mureș

Abonează-te la Informația, abonează-te la NORMALITATE: Mereu noi motive să ne citești. Abonează-te la Informația, abonează-te la NORMALITATE. Mereu noi motive să ne citești.

Abonamentele se pot contracta: la orice OFICIU POȘTAL (cod catalog: 15427) și la sediul redacției: Str. Arany Janos, nr. 35

Doamna Năsăudului s-a dus să-i cânte lui Dumnezeu...

Cu siguranță cântecul Valeriei Peter Predescu a stâmpărat sufletele iubitorilor de folclor, le-a alinat durerea și i-a însoțit la voie bună. Încă o dată, moartea s-a dovedit a fi mai puternică și a intrat în grădina cântecului popular românesc, secerând una dintre cele mai frumoase flori. În plină primăvară, când natura a înviat, când livezile au dat în floare, când cucul a început să cânte pe Valea Sălăuței, la Telciu e jale mare. A plecat dintre noi cea care i-a dus numele pe toate meridianele lumii, doamna cântecului năsăudean.

„Mi-e tare greu să cred că pe această doamnă, atât de onestă, activă, perseverentă și talentată o vom auzi doar din reluări de interviuri și din zecile, sau poate chiar sutele de cântece pe care le-a lăsat în urma ei. Din toate răzbate, în graiul cel mai pur năsăudean, dragostea pentru Telciul natal, pentru oamenii locului, pentru cei apropiați. Ne vor alina de acum zecile de cântece ale Valeriei, această voce de aur năsăudeană, asupra căreia viața, chiar dacă a fost crudă, n-a lăsat urme vizibile pe chip, ci doar în inimă, care n-a mai rezistat și s-a oprit.”

Maria Costea Lirca,
redactor de folclor, Radio Tîrgu Mureș

„E greu să vorbești despre oameni la trecut. Ne naștem singuri și murim la fel. Valeria Peter Predescu a plecat în lumea celor fără de dor, probabil așa cum a și venit. Nu a vrut să deranjeze pe nimeni, nu a vrut să facă din asta un eveniment și atunci când a fost anunțată că Domnul de sus o așteaptă a răspuns fără șovăială. Ne-a lăsat pe noi în urmă, cu poveștile noastre despre domnia sa și cu un adevărat tezaur năsăudean, pe care greu îi va fi cuiva să îl mai egaleze. Veșnic cu zâmbetul pe buze, niciodată plângându-se, convinsă mereu că poate da din pofta de viață și altora, mereu gata să ajute la nevoie, cu povești asemeni celor din cărțile de povești, cu glasul și graiul acela de acasă, așa mi-o amintesc pe Valeria Peter Predescu. „Căsuța din vale” a rămas tristă, nu-l mai întrebă nimeni pe Ionică unde se duce, Dealul Târgului va fi trecut doar cu gândul și Valea Dragostei din Telciu o va primi înapoi, pentru totdeauna pe Valeria. Mama Vali, cum îi spuneau prietenii, se întoarce acasă! Gata cu turneele obositoare, e vremea odihnei... când toate poveștile sunt parcă din vremurile trecute. Primăvara asta și-a cerut un tribut prea mare... Ne va fi tare dor de tine, Valeria Peter Predescu...”

Teodor Mihai Nașca - realizator TV

Frumoasă ca o pasăre măiastră, în anii debutului

Andrei Romanică

Oare cine îl va mai cânta pe Moș Tănase Tudoran, pe Vălean, cine va doini Balada Șarpelui sau a

Nevestei fugite de la bărbat? Chiuiturile de nuntă care mereu au descrețit frunțile ascultătorilor, doina bătrânească ce umplea ochii cu lacrimi sau în-

„Am plâns când am aflat trista veste. Păcat că se duc valorile și rămân ciurucurile. Mulți dintre artiști poate se bucură că a plecat dintre noi, că au de unde fura repertoriu. Nu zic să nu îi cânte cântecele, dar să le cânte dumnezeiește și să ceară permisiunea familiei pentru a le interpreta. Valeria va rămâne în sufletele noastre ale colegilor, ale iubitorilor de folclor și a românilor de pretutindeni. A fost o colegă bună, muncitoare, a știut să își aleagă repertoriul, nu a depășit zonele Bistriței iar costumele ei au fost originale, de la mama lor, își păstra originalitatea. Năframa era năframă, legată frumos pe cap, mărgelile se asortau cu costumul și ghetele din picioare erau autentice, românești. De Paști am vorbit cu ea la telefon. S-a bucurat foarte tare că am sunat-o. Nu m-am gândit că nu îi voi mai auzi vreodata vocea. Este dureros să știi că o mare valoare a neamului a plecat dintre noi. Dumnezeu să o ierte!”

Violeta Man

„M-o întrebat cucuțu/
Dacă i-aș vinde glasul/
A meu glas nu-i de
vânzare/ Că-i numa de
stâmpărare/ La omu cu
supărare/ Și îmi trebe
glasu meu/ Când
m-ajunge doru greu/
De cântat sara pe stele/
La omu' cu doruri grele/
De cântat sara pe lună/
La omu cu voie bună/
De cântat sara pe vale/
Să-mi treacă de
supărare.”

vârtitele care nu te lăsau să te odihnești, vor mai fi interpretate așa de frumos și autentic de cei care au rămas în urmă?... Cine va mai cânta „O făcut tata fântână”, „Cântecul cununii” sau „Măi bădiță, struguraș”?

Atunci când o ascultai pe Valeria Peter Predescu ți se umplea sufletul de bucurie, trăiai cu adevărat și cu ochii minții îți imaginai satul năsăudean de odinioară, jocurile din uliță, cloplul cu păun. A adus pe scenă, în fața publicului, satul transilvănean în toată splendoarea lui, i-a adus în prim plan pe rapsozii Bistriței și pe cei mici, care au pășit timid pe drumul cântecului popular.

Doamna Năsăudului a avut grijă să lase în urmă un repertoriu bine ales, încheșat, demn, în care comercialul nu și-a găsit locul și o colecție impresionantă de costume populare. Când apărea pe scenă parcă era o pasăre măiastră. Impresiona prin naturalețea pe care o afișa în fiecare spectacol sau la fiecare filmare, era un artist complet, un model pentru urmași.

Dar, din seara de 28 aprilie 2009 sufletul Valeriei Peter Predescu s-a dus spre ceruri, lângă Dumnezeu și Maica Sfântă, pe care i-a slujit toată viața și i-a laudat în frumoasele privesne pe care le-a interpretat cu dragoste și smerenie.

PUBLICITATE

PRIVEȘTE EUROPA PRIN FEREASTRA CASEI TALE...

EURO WINDOWS PLUS

geamuri termopan
uși PVC
tâmplărie din aluminiu și PVC

b-dul 1 Decembrie 1918, nr. 247 Tîrgu Mureș
tel.: 0265-254-805 | 0747-077-589
e-mail: eurowindows_plus@yahoo.com

AUTO
JOBURI
ANUNȚURI
IMOBILIARE

anunțuri

anunțuri
inmures.ro

Anunțuri gratuite
cu poză și/sau video
www.inmures.ro

Chinciuș - A fost odată ca niciodată...

Amintirea copilăriei noastre este legată în special de basmele pe care bunicii noștri ni le spuneau seara, la gura sobei. Și cum toate basmele începeau cu „a fost odată ca niciodată”, azi nu ne vine să credem că satele bunicilor noștri rămân goale. Că viața satului, așa cum o știam noi, încetează să mai existe. Că satele care dispar iau cu ele în uitare viața, tradiția, tumultul, bucuria și necazul care le-au însoțit de-a lungul veacurilor.

Eugenia Kiss

Chinciuș este un asemenea sat despre care în curând vom spune că a existat odată... demult.

Viața la începuturi

Cei care și-au construit aici casele pe la 1400 nici nu visau vreodată că acolo va fi, peste doar 100 de ani, un sat mare și frumos cu peste 150 de fumuri, că pe dealurile din jur turmele de vite și de oi vor fi așa de numeroase încât vor duce departe faima satului și a vredniciei oamenilor. Oamenii aici trăiau fără frică, nesfiindu-se atunci când erau întrebați să-și declare apartenența la vreun cult religios. Astfel, din documentele vremii am aflat că

„Bărbatul meu îi ă! mai tânăr chinciușan și trăbă să meargă ultimul la Dumnezău. Și când el o pleca...îi gata și cu Chinciușu ăsta gol”.

PUBLICITATE

RADIO TG-MUREȘ
102.9 FM

www.radiomures.ro

-Te-ai săturat să te întrebi mereu de ce ești ultimul?
-Te simți neajutorat pentru a face mișcarea câștigătoare?

Găsește răspuns la întrebările și curajul să decizi în aceste vremuri periculoase. Asută în fiecare miercuri, de la 9 la 10 "Părerea ta", o emisiune marca Radio TG-Mureș pe 102,9 FM

Părerea ta

cu Luminița Avram și Iulia Sara

Emisiunea care îți construiește cariera în vremuri de criză.

Un proiect inițiat de Active Labs și Radio Targu Mures - Un radio de curieri

Abia am reușit, prin vegetația deasă, să zărim ultimele cinci case. Atâtea mai sunt în picioare azi.

pe la 1930, alături de ortodocșii care aveau o frumoasă bisericuță de lemn, în sat mai locuiau 8 liberi cugetători, 1 ateu și un localnic încâpățânat care nu și-a declarat până la sfârșitul zilelor religia. Dar a fost înmormântat creștinește atunci când i-a venit sfârșitul.

Viața azi

Drumul către Chinciuș este sinuos și anevoios, trecând peste coame de dealuri, coborând în văi adânci, urcând înapoi pe creasta dealului de deasupra satului. Cei care vor să ajungă aici o pot face doar pe vreme de secetă, ca acum. Pentru că atunci când plouă, lutul dealurilor se înmoaie, făcând imposibilă orice încercare de a-l străbate.

Noi am făcut acest drum în lipsa

ploii și, porniți pe dealul de deasupra satului, abia am reușit prin vegetația deasă să zărim ultimele cinci case. Atâtea mai sunt în picioare azi.

„Oi de mine. Păi satul ăsta o fost tare mândru. Toți din sat lucram ba la Târnaveni, ba la Iernut. Făceam naveta și când veneam acasă ne apucam de celălalt lucru, prin ogradă. Eram mulți tare în sat. Da' acum vreo 30 de ani oamenii din sat și-o luat cășile cu ei în Dâmbău. 120 de familii s-o mutat deodată. Noi nu am avut copii, așa că am zis cu bărbatu că nu ne mutăm. Și iacă acum ne pare rău că mai suntem noi, un bărbat bolnav și ciobanii. Tăt pământul ăsta gol îl calcă turmele de oi. Nimeni nu mai știe cum să-i oprească pe ciobani, că fac numa ce vreau ei”. Asta ne-a spus Victoria Tătar, localnica de 87 de ani din Chinciuș, care atunci când a văzut om străin în satul ei a crezut că s-o ndurat Domnul de au ajuns și la ea în sat cei care trebuie să repare drumurile....

Nu s-a mai dat dusă de lângă noi cât am colindat prin Chinciuș și de la ea am aflat toată povestea satului care își va da ultima suflare odată cu soțul ei. „Io îs mai mare ca omul meu cu 10 ai. Că l-am încluit când m-o luat. Ori el m-o ncluit pe mine? Că nu mai știu. Na și de aia zic... el îi ă! mai tânăr chinciușan și trăbă să meargă ultimul la Dumnezău. Și

A fost odată ca niciodată....

Turmele de oi, mai multe ca localnicii

când el o pleca...îi gata și cu Chinciușu ăsta gol”.

De-a râsu' plânsu'

Ne plimbam pe ulițe năpădite de buruieni, pe locuri goale unde cândva au fost case. Am ajuns și în locul unde, odată, se țineau nunțile satului, nunți care țineau trei zile și trei nopți. Indiferent dacă mirii erau din familii de frunte ori ba. Odată luată fata de acasă, lada de zestre era considerată aici un accesoriu nu foarte necesar. Dragostea și înțelegerea erau mai importante. Toți sătenii știau asta... Am ajuns și la locul în care ceterașii se adunau pentru joc mare duminică și în zile de sărbătoare. Când fetele spălate proaspăt cu săpunariță își împleteau cosițele lungi și îmbrăcau costumele populare care miroseau a levănțică. Și când se încingeau la horă cu flăcăii, greu îi mai puteai opri.

Din același loc însă cercetașii îi însoțeau pe flăcăi și când aceștia mergeau la cătănie.

„Nime nu mai lucra nimic în ziua aia. Tot satul ne adunam să petrecem ficiorii până sus, pe Dealu Crucii. Acolo era ultimul joc, se bea jinars și vin și ne luam rămas bun de la ficiori. De acolo până la Crucea Închisă ficiorii erau conduși numa de familie și de drăguțe, dacă aveau. Na, dacă pe Dealu Crucii era voie bună cântec și joc, la Crucea Închisă era jale mare. Că toți plâneau. Acolo se urcau în căruțe ori în mașini și erau duși la gară, la tren, ficiorii noștri. După doi-tri ani veneau acasă, care mai veneau. Și tot printre crucile printre care au plecat se întorceau. Acuma nici ficiori nu mai sunt în sat, da nici cătănie nu se mai face”.

Am ajuns la un fost monument al feciorilor eroi ai Chinciușului, eroi ale căror nume nu se mai disting pe bucata de fier ruginită de ploile și uscăciunea anilor.

În acest loc, în curând, nu va mai exista nimeni. Și satul va dispărea și el, odată cu oamenii. Eroii vor fi uitați și ei.

Între aceste dealuri scâldate de apa Târnavelor, prin vegetația crescută sălbatic, prin cimitir și prin fostele curți ale oamenilor, turmele de oi sunt mai multe decât localnicii. Inima Chinciușului bate tot mai rar. În curând vom spune, ca în basmele copilăriei, noi în locul bunicilor noștri, a fost odată ca niciodată...un sat numit Chinciuș

OFERTA NAȚIONALĂ DE TABERE PENTRU VACANȚA DE VARĂ 2009

Centre de agrement - vacanță 13.06-13.09.2009							
Județul	Centrul de agrement	Nr. locuri	Preț - lei -	Județul	Centrul de agrement	Nr. locuri	Preț - lei -
Alba	Arieșeni	100	50	Harghita	Băile Homorului	67	52**
Arad	Moneasa	110	55		Căprioara	55	55
	Căsoaia	114	15*	Hunedoara	Costești Pavilion	20	55
Argeș	Baza Turistică Pitești	80	50		Costești Căsuțe	40	52
Bacău	Valea Budului	140	78.57***	Ialomița	Amara	110	52
	Sălătruc		57	Iasi	Muncel	120	52
	Baza Turistică Oradea	80	57		Mara	174	54
Bihor	Șunciuș	60	57	Maramureș	Cuart	63	52
			20	52		Stibina	108
	Valea Brătcuței	20	57	Mehedinți	Drobeta-Turnu Severin	50	54
			50	52		Sovata I	27
Remoți	55	57	Mureș	Sovata II	44	72**	
Bistrița-Năsăud	Sângeorz Băi	104	55	Neamț	Cozia	90	57
Botoșani	Codrii de Aramă	130	50		Oglinzi	170	57
Buzău	Poiana Pinului	285	57	Prahova	Sinaia	25	57
	Monteoru	140	57		Bușteni	103	57
	Arbănași	120	57	Satu Mare	Strand	80	55
Brașov	Predeal	44	62**	Sălaj	Izvoarele Barcăului	40	52
Caras	Râul Alb	100	55		Păltiniș	80	50
Cluj	Leghia	40	56	Sibiu	Ocna Sibiului	80	47
Covasna	Pădureni	67	57		Săliște II	80	42
	Zabala	100	52	Teleorman	Dunărica	99	52
Constanța	Eforie Sud	384	57		Cheveresul Mare	73	54
	2 Mai	190	57	Timiș	Poieni Strâmbu	54	54
	Vânătorul	164	55	Tulcea	Sulina	150	54
Dâmbovița	Cerbul	180	55		Brădișor	90	57
	Căprioara	120	55	Vâlcea	Căciulata	110	57
Galați	Garboavele	48	52		Cozia	90	57
Gorj	Tismana	80	57	Vaslui	Youth Hostel Vaslui	44	52
	Săcelu	70	50		Poiana Căprioarei	50	50
				Vrancea	Gălăciuc	150	52

*prețul nu include servicii de masă **serviciile de masă sunt oferite la restaurant ***tabără limba engleză

Prețul unei zile de tabără, incluzând cazare și pensiune completă, pornește de la 50 de lei, și, în funcție de destinația aleasă, nu depășește 57 de lei. De exemplu, prețul unui sejur de șase nopți la mare, în centrele din Eforie Sud și 2 Mai, e de 342 de lei, în timp ce unul în centrul de agrement Arieșeni, județul Alba, costă 300 de lei. Seriile sunt de

câte 6 zile (6 nopți de cazare și 6 pensiuni complete).

Ministerul Tineretului și Sportului va organiza tabere tematice, începând cu jurnalism, artă fotografică, tabere de cercetași și de limbi străine. Persoanele care vor să își facă rezervări se pot adresa Direcției Județene pentru Tineret Mureș, str. Victor Babeș nr.11, tel/fax 0265-218841 sau

0265-216026; Când se face rezervarea, se achită obligatoriu un avans de 30% din contravaloarea serviciilor care urmează a fi prestate, restul urmând a fi achitat cu 14 zile înainte de începerea sejurului. Vă prezentăm în continuare lista cu locațiile din țară care vor funcționa în perioada vacanței de vară și tarifele practicate pe zi.

MINISTERUL
TINERETULUI ȘI SPORTULUI

Direcția Județeană pentru Tineret Mureș
Mureș Mezei Muzaj Igazgatóság
Str. Victor Babeș nr. 11, Târgu Mureș
Tel: +40 265-218 814, Fax: +40 265-216 026
E-mail: djt_mures@yahoo.com, www.tineretmures.ro

„De 2 ori MAI tânăr” și la Târgu Mureș

Cu ocazia Zilei Naționale a Tineretului, în data de 2 mai 2009, Direcția Județeană Pentru Tineret Mureș în colaborare cu Direcția Județeană pentru Sport Mureș și Primăria Municipiului Târgu Mureș organizează o serie de activități și evenimente destinate tinerilor din Târgu Mureș. Organizarea evenimentului de 2 MAI reprezintă un prilej de distracție și bună dispoziție atât pentru participanți cât și pentru spectatori. Astfel, vor fi organizate activități bazate pe sport – volei de picioare, concursuri cu

bărți, korfbal, streetball, cățărare pe perete artificial, etc. – jocuri distractive și de recreere între orele 10.00 și 20.00, la Complexul sportiv și de agrement Mureșul.

Cu această ocazie se va deschide și expoziția Asociației Artiștilor Plastici “Salonul de Primăvară” la Sala de Expoziție „Unirea”.

Expoziția de icoane ai elevilor liceului Pedagogic și ai Grupului Școlar Traian Vuia, se poate vizita în sala Centrului de Tineret AXIS.

Vor fi acordate premii (tricoturi,

șepci, brelocuri) și sejururi de tabără de o săptămână la munte sau la mare, pentru câștigătorii concursurilor.

Premiul special constă într-o excursie la Bruxelles (10 câștigători la nivel național, selectați în urma tombolei cu chestionare completate pe tema “Ce vor tinerii”, chestionare ce vor fi completate de participanții la eveniment; câștigătorii vor fi anunțați pe site-ul ministerului în data de 9 mai - Ziua Europei).

Kakassy Blanka,
Director DJT Mureș

Oferta LITORAL 2009

Direcția Județeană pentru Tineret Mureș vă oferă pentru vacanța de vară 2009, un număr de peste 800 de locuri, în serii de tabără de câte 6 zile (6 nopți de cazare și 6 pensiuni complete), în stațiunile Eforie-Sud, Costinești și 2 Mai, la prețuri începând de la 342 lei. Transportul este asigurat dus-întors cu autocare moderne, dotate cu aer condiționat.

Centrul de Agrement Eforie Sud funcționează cu un număr de 360 locuri, dispuse astfel: camere cu 6-8 paturi, frigider, mobilier modern; serviciu salvamar, cabinet medical, spălătorie, bloc alimentar, sală de mese (200 locuri) Dotări: terenuri de fotbal, baschet, handbal, teren de joacă pentru copii, scenă pentru spectacole, discotecă în aer liber.

Seria: 11.07. - 17.07. 2009 – 20 locuri; - 342 lei/serie/persoană

Centrul de Agrement 2 Mai are o capacitate de 200 locuri fiind compus din: două pavilioane cazare tineret, 1 pavilion administrativ, 1 bloc alimentar, infirmerie (inclusiv cabinet medical), spălătorie; Pavilioanele pentru cazare tineret cuprind camere cu 3-5 paturi, grupurile sanitare și dușurile sunt în interiorul pavilioanelor, fiind alimentate cu apă caldă și rece, scenă pentru spectacole și discotecă în aer liber.

Seria: 05.09. - 11.09. 2009 – 40 locuri; - 342 lei/persoană/serie

VILA TALISMAN – COSTINEȘTI

Situată în partea de nord a stațiunii Costinești, la un minut de mers pe jos de plajă, oferă cazare în camere cu 4 paturi, fiecare cameră cu grup sanitar propriu, apă caldă permanent, serviciile de masă sunt asigurate la terasa acoperită din incintă. Seriile sunt de câte 7 zile/6 nopți, (6 nopți de cazare și 6 pensiuni complete), după cum urmează:

I.14.06. - 20.06.2009 – 50 locuri – 432 lei/serie/persoană

VIII.02.08. - 08.08.2009 – 50 locuri – 492 lei/serie/persoană

II.21.06. - 27.06.2009 – 50 locuri – 432 lei/serie/persoană

IX.09.08. - 15.08.2009 – 50 locuri – 492 lei/serie/persoană

III.28.06. - 04.07.2009 – 50 locuri – 462 lei/serie/persoană

X.16.08. - 22.08.2009 – 50 locuri – 492 lei/serie/persoană

IV.05.07. - 11.07.2009 – 50 locuri – 462 lei/serie/persoană

XI.23.08. - 29.08.2009 – 50 locuri – 462 lei/serie/persoană

V.12.07. - 18.07.2009 – 50 locuri – 492 lei/serie/persoană

XII.30.08. - 05.09.2009 – 50 locuri – 432 lei/serie/persoană

VI.19.07. - 25.07.2009 – 50 locuri – 492 lei/serie/persoană

XIII.06.09. - 12.09.2009 – 50 locuri – 432 lei/serie/persoană

VII.26.07. - 01.08.2009 – 50 locuri – 492 lei/serie/persoană

HOTEL COSTINEȘTI – COSTINEȘTI

Este situat în partea de sud a stațiunii Costinești, vizavi de Vilele Amiral la 100 m de plajă, asigură cazarea în camere cu 4 paturi, fiecare cameră are grup sanitar propriu, apă caldă permanent, balcon, serviciile de masă sunt asigurate la restaurantul propriu din incintă, cu o capacitate de 80 de locuri. Seriile sunt de câte 7 zile/6 nopți, (6 nopți de cazare și 6 pensiuni complete), după cum urmează:

I.14.06. - 20.06.2009 – 50 locuri – 432 lei/serie/persoană

VIII.02.08. - 08.08.2009 – 50 locuri – 486 lei/serie/persoană

II.21.06. - 27.06.2009 – 50 locuri – 432 lei/serie/persoană

IX.09.08. - 15.08.2009 – 50 locuri – 486 lei/serie/persoană

III.28.06. - 04.07.2009 – 50 locuri – 432 lei/serie/persoană

X.16.08. - 22.08.2009 – 50 locuri – 486 lei/serie/persoană

IV.05.07. - 11.07.2009 – 50 locuri – 486 lei/serie/persoană

XI.23.08. - 29.08.2009 – 50 locuri – 486 lei/serie/persoană

V.12.07. - 18.07.2009 – 50 locuri – 486 lei/serie/persoană

XII.30.08. - 05.09.2009 – 50 locuri – 432 lei/serie/persoană

VI.19.07. - 25.07.2009 – 50 locuri – 486 lei/serie/persoană

XIII.06.09. - 12.09.2009 – 50 locuri – 432 lei/serie/persoană

VII.26.07. - 01.08.2009 – 50 locuri – 486 lei/serie/persoană

În prețurile prezentate mai sus nu sunt incluse cheltuielile legate de transportul dus-întors, la destinația de vacanță aleasă, acesta poate fi asigurat la cerere cu trenul sau cu autocarul, costul estimativ a unui bilet de călătorie dus-întors este de aproximativ 160 lei. Plecărilor au loc cu o zi înainte de data înscrisă pentru începerea fiecărei serii, în cursul serii, la sosirea pe litoral se intră direct la cazare, indiferent de ora sosirii, iar înapoierea se face cu plecare în ultima zi înscrisă, în cursul după amiezii (se circulă noaptea).

PANORAMIC LICEAL: Alege-ți viitorul cu INFORMAȚIA în față!

Grupul Școlar "Gheorghe Marinescu" Tîrgu Mureș

Scurt istoric

Legea pentru reforma învățământului din 1948 a dus la înființarea unor școli profesionale cu durata de 2-4 ani și a școlilor medii economice cu durata de 4 ani. În același an a luat ființă la Tîrgu Mureș Centrul Școlar Sanitar, similar școlilor medii tehnice, în care au fost admiși absolvenți de 7 clase elementare. În primul an școlar, 1948-1949, s-au înscris la cursuri 200 de elevi, la următoarele specializări: tehnică dentară, surori de ocrotire, surori de naștere, surori de asistență medicală, oficanți sanitari. Începând cu anul școlar 1947-1948 s-a reînființat Institutul Surorilor de Ocrotire din Tîrgu Mureș, care și-a reluat activitatea în cadrul Institutului de Medicină și Farmacie. Absolvenții primelor trei generații de elevi ai acestui institut (1948-1949, 1948-1952, 1949-1953) au dobândit calificarea de surori de ocrotire și mamoși. Din anul școlar 1955-1956, învățământul sanitar s-a organizat în cadrul grupurilor școlare sanitare în două

tipuri de școli, și anume în școli profesionale, ce școlarizau elevi absolvenți de 7 clase elementare, și în școli medii tehnice sanitare, frecventate de absolvenții școlilor medii. În cadrul școlilor medii tehnice sanitare au fost create noi specializări: farmacie, laborator, pediatrie, radiologie, balneofizioterapie, anatomie patologică, tehnică dentară. Pregătirea moașelor și a surorilor medicale s-a realizat în cadrul învățământului profesional pînă în anul 1959. În anul 1965, Școala Medie Sanitară a redevenit Grup Școlar Sanitar, avînd în componență atât Școala Tehnică Sanitară, denumită Școala de Specializare Postliceală, cât și Școala Profesională. Aici s-a continuat pregătirea de surori medicale, oficanți sanitari, asistenți farmaciști și moașe, în perioade de

școlarizare de 2 ani. Începând cu anul școlar 1957-1958 au apărut și profiluri noi, după cum urmează: soră de ocrotire, tehnician de pediatrie, mamoș, igienist, radiolog, tehnician dentar, asistent pediatrie, asistent ginecologie. Din anul 1961, școlarizarea pentru aceste specializări s-a ridicat de la 2 la 3 ani. Din anul școlar 1963-1964 au apărut noi profiluri: asistent medical de laborator, asistent de anatomopatologie, asistent balneofizioterapie. Cu aceste specializări și unele modificări în paleta profesiilor s-a menținut pregătirea cadrelor sanitare pînă în anul școlar 1979-1980. În anul 1967 s-a înființat Liceul Sanitar, cu durata de școlarizare de 3-5 ani, cu specializările asistent de laborator și asistent de tehnică dentară. Începând cu anul școlar 1973-1974, durata studiilor s-a redus la 4 ani și au rămas următoarele profiluri: asistent laborator, tehnician dentar asistent medical și asistent farmacist. A urmat apoi, din 1974, învățământul liceal organizat pe două trepte (clasele a IX-a și a X-a – treapta I, clasele a XI-a și a XII-a – treapta a doua), elevii absolvenți ai treptei I avînd posibilitatea de a urma fie treapta a II-a de liceu, pe baza unui examen de admitere, fie școala profesională. Această structură a durat pînă în anul școlar 1987-1988, cînd s-a revenit la învățământul liceal de 4 ani. Profilul sanitar al liceului a funcționat pînă în anul școlar 1990-1991, cînd s-a trecut la profilul real cu clase de chimie-biologie și fizică-chimie. Învățământul sanitar a trecut la nivel

postliceal, cu specializările: asistent medical generalist, asistent de farmacie, asistent de laborator, tehnician dentar, asistent de sănătate publică, asistent de radiologie, asistent de balneofizioterapie, asistent medico-social. La școala postliceală sunt admiși absolvenți de liceu cu bacalaureat, iar cursurile se desfășoară pe o perioadă de 2 sau 3 ani. În instituția numită actualmente Grupul Școlar „Gheorghe Marinescu” din Tîrgu Mureș, funcționează 12 clase de liceu cu profilurile matematică-informatică și științele naturii și clase de postliceal cu specializările asistent medical generalist, asistent de farmacie, asistent de radiologie.

Baza materială

Calitatea muncii colectivului didactic al școlii se reflectă de ani de zile în rezultate deosebite la învățătură, promovabilitate de 100% la examenul de bacalaureat și examenul de absolvire a Școlii postliceale, și peste 76% din absolvenți care au devenit studenți sau elevi la învățământul postliceal sanitar și studenți la UMF Tg. Mureș. Fiind o școală cu un colectiv de elevi mai restrîns, avem posibilitatea de a ne ocupa de organizarea și îndrumarea fiecărei clase în parte. Pentru desfășurarea în bune condiții a procesului instructiv-educativ s-au amenajat 10 săli de clasă pentru diferite specialități, 6 cabinete de specialitate pentru învățământul postliceal sanitar, 9 laboratoare, dintre care : laboratorul de chimie, de chimie

Informația vă prezintă săptămînal oferta educațională a câte unui liceu din județ.

Vă punem în față specializările, numărul de clase, dotările și performanțele instituțiilor de învățămînt din județ, pentru a putea alege în cunoștință de cauză.

Misiunea Școlii

“Școala Sanitară din Tîrgu Mureș și-a dobîndit o bine-meritată apreciere, ca rezultat al calităților profesionale ale tinerilor ce s-au pregătit în cadrul acestei instituții de învățămînt, care s-au integrat în viață, dovedind pasiune și profesionalism la locurile lor de muncă, sub îndrumarea și cu ajutorul medicilor din instituțiile sanitare, ale profesorilor de specialitate care în decursul anilor au dobîndit o vastă experiență și au transmis-o din generație în generație. Prestația profesională a absolvenților învățământului sanitar este recunoscută și apreciată, ei fiind integrați în unități de sănătate din sate, orașe din țară, dar și în numeroase țări ale lumii, onorîndu-și statutul de oameni pentru oameni.”

farmaceutică, de biologie, de anatomie, de fizică, de tehnică dentară și două laboratoare de informatică, (cu 45 de calculatoare), conectate la internet. De asemenea biblioteca școlii dispune de peste 20000 de volume de cărți. Sala de sport cu anexele ei este una dintre cele mai căutate de elevi și nu numai. Elevii noștri veniți din alte localități au posibilitatea să locuiască în camerele de internat. Internatul este situat în curtea școlii și are 250 de locuri de cazare: 37 de săli –dormitoare, 4 săli studiu-meditație, 4 grupuri sociale. Nu numai elevii cazați în internat, ci și cei din oraș, dascălii sau personalul auxiliar pot servi masa la cantina școlii de la parterul internatului, avînd o capacitate de 120 de locuri pe schimb.

Planul de școlarizare 2009 - 2010

LICEU FILIERA TEORETICĂ clasa a IX-a

Specializarea:

Matematică-informatică	28/1 clasă
Științe ale naturii	28/1 clasă
Științe ale naturii intensiv engleză	28/1 clasă

ÎNVĂȚĂMÎNT POSTLICEAL SANITAR

Profilurile:

Asistent medical generalist	112/4 clase
Asistent medical de farmacie	28/1 clasă
Asistent medical de radiologie	28/1 clasă
Tehnician ortoprotezist	28/1 clasă
Asistent medical de nutriție și dietetică	28/1 clasă

Luna mai în tradiții românești

Asemeni celorlalte luni ale anului și cea de-a cincea lună din actualul calendar își are valențele sale în ceea ce înseamnă tradiție și spiritualitate. Chiar dacă această lună nu pare a fi una tocmai bună și aici mă refer doar la două aspecte și anume: "a fi cu buricul prin mai" sau a fi mai plătând din naștere și "nunțile din mai nu sunt bune", există suficiente motive să pornim plini de speranțe în a descifra înțelesul acestei luni. Pornim descifrarea calendarului de la baza acestuia, și anume de la astronomie.

Mihai Teodor Nașca

Știm că luna mai are 31 de zile și pe parcursul acesteia ziua crește cu o oră și patru minute, timp deloc neglijabil, iar numele acestei luni ar putea deriva de la zeița grecească Maia, identificată la romani cu Bona Dea, continuându-se astfel acest ciclu al fertilității demarat în lunile anterioare. În tradiția populară românească, lunii mai i se mai spune și Florar, Frunzar sau Luna Ierburilor, întrucât aceasta este luna în care se manifestă o explozie de vegetație, copacii prind culoare și viața prin frunze și flori, muncile agricole se intensifică și, așa cum spun țărani noștri mureșeni, e timpul de ieșit în grădină. Evident e vorba

de grădina de zarzavaturi, prima care intră în atenția oamenilor. Începutul lunii însă e unul cu multe emoții pentru aceștia. Dacă nu a brumat sau înghețat în aprilie, atunci există mari șanse să înghețe la începutul lunii mai, lucru atât de des verificat. Tot luna mai dă startul strânsului turmelor de oi și vaci, de 1 mai se adunau oile și se mai adună și acum, iar în anumite locuri, mai ales în zona montană, se face și "măsura oilor", iar pe 20 mai, aproape de Sfinții Împărați Constantin și mama sa, Elena, se adună vacile în cirezi, după ce în prealabil au avut loc tocmirile de baci și ciobani. În lumea satului nu totul este schimbat în bani. Și acum, ca și odinioară, ciobanii primesc "pre-mânda" o parte în bani, iar cealaltă "în bucate" sau "de dulce". Ceea ce se traduce prin cantități bine definite de porumb sau grâu dar și o bucată de slănină sau câteva kilograme de caș. Depinde de la sat la sat și de la obicei la obicei. Tot aici mai trebuie spus că ciobanii se "bagă pe lapți" sau „pe brânză”. Din prima categorie sunt cei care trebuiau să ofere proprietarului de animale nu cașul făcut din lapte ci să ia lapte la intervale binedeterminate și să își prepare singur cașul din el.

Armindenul sau Ziua pelinului

În tradiția populară, prima zi a lunii mai, începutul verii, pe lângă mult trâmbițata zi a muncii sau Ziua pelinului sau a bețivilor este sărbătorit Armindenul, denumire utilizată mai ales de către locuitorii din sudul țării. Numele de Armindeni provine de la Sfântului Ieremia, pe care ortodocșii îl prăznuiesc în această zi și se traduce prin "ziua lui Ieremia", cuvântul provenind se pare din slavonă. Armindenul sau „pomul de mai” este de fapt o ramură verde sau un pom curățat de crengi până aproape de vârf și împodobit cu flori și spice de grâu, simbolizând un vechi zeu al vegetației, care proteja recoltele și animalele. Acesta se aduce din pădure

cu o zi înainte, iar de 1 Mai se pune în fața casei unde se va lăsa până la seceriș. Din lemnul Armindenului se face foc pentru a se coace pâine din grâul nou. Ramura verde are și scopul de a îndepărta strigoii, dar și de a aduce aminte de prigonirea lui Iisus. Se crede că pe vremea când Irod omora copiii, la sfârșitul zilei a pus o ramură verde la o poartă, pentru a ști de unde să înceapă măcelul a doua zi. Numai că a doua zi apăruseră ramuri verzi la toate casele iar Irod nu l-a mai putut găsi pe Iisus. Dacă în vremuri apuse se făceau astfel de lucruri, în vremurile noastre ziua de 1 Mai este asociată de cele mai multe ori cu "ieșitul la verde", așa cum este întâlnită expresia pentru picnic în zona Bistriței. E momentul pentru a frige un miel la grătar și a bea vin, însă doar roșu, deoarece se

Constantinul puilor, marcat pe 21 mai, coincide cu sărbătoarea Sfinților Împărați Constantin și Elena. În tradiția populară se spune că acum păsările își învață puii să zboare.

spune că, în această zi, vinul roșu băut ar schimba sângele și ar da vigoare. Se mai crede că fasolea semănată în această zi crește mai cu spor, iar în alte părți există credința că dacă de Armindeni plouă, atunci va mai ploua alte 40 de zile. Și tot legat de ploaie și fertilitate, în tradiția populară mai există o vorbă care spune: "De nu plouă-n mai, nu-i mălai!"

Câte bordeie, atâtea obiceiuri

Alte zile marcante ale lunii mai sunt: Sfântu Gherman, marcat pe 12 mai; Constandinu Puilor sau Constantin Graur pe 21 mai și Ioan Fierbe Piatră pe 25 mai. Ziua de 12 mai se mai numește și Hramul viermilor. Este o zi în care e bine să nu muncești pentru a-ți apăra cultura de invazia viermilor sau lăcustelor, dar și de norii care pot aduce grindină. Constandinul puilor, marcat pe 21 mai, coincide cu Sfinții Împărați Constantin și mama sa, Elena. Se crede că păsările codrului își învață în această zi puii să zboare. Tot în această zi se crede că e ultima zi în care se mai poate semăna porumbul.

albumul săptămânii

Cornelia Ardelean Archiudean — "M-o făcut mama jucând"

Mihai Teodor Nașca

Vocea Corneliei Ardelean Archiudean, "fata frumoasă din Ocnîța" aduce atâtea liniște, atâtea stare de bine și încredere, gândul că și hopul cel mai mare poate fi trecut. E atâtea calm în jurul ei încât ești sigur că totul va fi bine. Toată povestea începe pe un canapei din casa părintescă din Ocnîța. Acolo unde se mai adunau și ceterașii satului, de la care Cornelia Ardelean a învățat cântece, repertoriu completat de mama sa, care i-a „împrumutat” și vocea caldă și frumoasă. Vă propun pentru această săptămână un album apărut cu ceva vreme în urmă dar asupra căruia poate ar trebui să mai reflectăm: "M-o

făcut mama jucând". Albumul cuprinde 16 piese culese din Câmpia Transilvană, iar ritmul este unul variat: purtate, de învârtit, de doi, bine amestecate, așa încât să îți faci plăcere să le ascuți. "Mi-e drag să spun că se adună anii... e parcă mai frumos decât să zici că au trecut... S-au adunat anii și pentru fata din Ocnîța, din Bistrița Năsăud. Era atunci la debut, prin 1972, doar Cornelia Ardelean... înaltă și frumoasă, cu plete blonde adunate în cozi, pentru că știa că așa se cade. Era parcă mai frumoasă în costumul moștenit de la ai ei și așa a pornit să cucerească lumea în emisiunea-concurs "Floarea din Grădină". A devenit cunoscută, a ajuns "solist profesionist" la orchestra „Bistrița”. S-au adunat

anii, s-au adunat cântecele... Cornelia Ardelean Archiudean, slujitor al folclorului, apare și acum pe scenă împreună cu colegii ei de la Casa Armatei din Bistrița. A iubit dintotdeauna cântecul, dar acum când știe mai multe despre lumea satelor, despre creatorii populari, și-a propus să adune un mănunchi de melodii pe care să le ofere publicului... din inimă, dar cu mintea ei de acum. Câteva piese mai vechi, de referință pentru cariera ei artistică, dar și unele noi, recent incluse în repertoriu, alcătuiesc acum un album. Domină doinele, cântecele doinite puse în valoare prin contrast de melodii ritmate și cântece de joc.", scria în deschiderea albumului Mărioara Murărescu.

O vedetă populară: Mioara Marinca

“Folclorul este un mod de a fi fericit și de a-i înveseli și pe alții”

Viștea de Jos este una din puținele localități care se poate lăuda cu atâția interpreți de folclor. În cele ce urmează dorim să cunoaștem unul dintre acești interpreți: Mioara Marinca, vișteanca ce acum activează în Ansamblul Folcloric “Făgărașul” și care este și studentă la Conservatorul “Gheorghe Dima” din Cluj Napoca. Provine dintr-o familie de oameni talentați și asta a fost un bun început pentru Mioara, luând contact cu folclorul încă de la o vârstă fragedă. Vă propun ca, în cele de mai jos, să îi aflăm povestea.

A consemnat Mihai Teodor Nașca

► **Rep.: Mioara Marinca, întotdeauna povestim și trebuie să începem o poveste de undeva. Dacă vorbești de început, a fost odată ca niciodată, evident și pentru Mioara Marinca a fost odată un început. Unde este începutul dumneavoastră?**

Mioara Marinca: De când eram copil în satul Viștea de Jos, acolo îmi sunt originile, familia mea, rapsozi, țărani din acest sat minunat, și am început cu serbările școlare unde am fost promovată de dascălii vișteni. Apoi am câștigat câteva concursuri, am terminat apoi liceul pedagogic și de ani buni activez în Ansamblul Folcloric “Făgărașul”, fiind educatoare în Făgăraș. Anul acesta, deși la o vârstă mai înaintată, termin Conservatorul “Gheorghe Dima” din Cluj Napoca și, pentru că am o veche experiență de viață în folclor și cultură, am hotărât să scriu și o carte care se numește „Mândră-i Țara Oltului, Țara Făgărașului” care cuprinde strigături, lada de zestre, nunta, obiceiuri tradiționale Țării Făgărașului

► **Rep.: Vreau să ne întoarcem puțin la Țara Oltului, la Viștea de Jos. Cât de mult influențează locul unde ne naștem evoluția noastră ulterioară fie ca artiști, fie ca oameni de cultură?**

Mioara Marinca: M-a ajutat enorm, nu am să uit niciodată anii când eram copilă și cântam prin poiene, la lucrul câmpului, cântece populare, hațegane, învârtite sau doine tradiționale. Consider că și acum cântecele mele mi le-am ales din satul acela mirific. Sunt absolut necunoscute, înscrise la Uniunea Compozitorilor, și cd-urile mele au pentru mine, o valoare inestimabilă datorită faptului că am păstrat tradiția Țării Făgărașului și în special a satului Viștea de Jos.

► **Rep.: Cum s-a produs întâlnirea cu cântecul popular, când a avut loc întâlnirea a-**

ceasta, în mod accidental, în mod direct? Spuneați că proveniți dintr-o familie de rapsozi. Bănuiesc că încă din primii ani de existență ați văzut că oamenii fac acolo ceva ciudat care v-a plăcut.

Mioara Marinca: Mi-a plăcut foarte mult de când eram copilă. La noi în familie orice aniversare se făcea cu cântec, joc și voie bună. Cântau ambii părinți, jucam toți, tatăl meu intervenea cu strigături. Nu am fost sigură că acesta îmi va fi drumul, însă o mare importanță a avut faptul că am terminat Liceul Pedagogic și de 30 de ani, lucrând în învățământ, am avut ocazia să le transmit copiilor în serbări școlare cântecul și jocul tradițional.

► **Rep.: Ne întoarcem puțin. Spuneați că de mic copil ați îndrăgit cântecul. Când puteți spune că a devenit folclorul mai mult decât o pasiune, când a avut loc un debut oficial, când s-a oficializat această plăcere pentru folclor?**

Mioara Marinca: Am știut că voi avea un drum deschis în folclor în 1978, când am început să activez în Ansamblul “Făgărașul” și am simțit că sunt un om important în acest ansamblu. Am fost foarte mult căutată, trimisă în concursuri, festivaluri. Eu zic că în cei 30 de ani de carieră am acumulat multă experiență, chiar dacă sunt în special un interpret al zonei, însă sunt foarte apreciată de publicul făgărășean și asta înseamnă foarte mult pentru mine.

► **Rep.: Când vorbim de muzică, de oameni, de tot ceea ce există, de acest ansamblu, de activități, musai trebuie să vă gândiți și la un alt aspect, și anume la cel privind zona pe care o reprezentați. Dacă trebuie să vorbim deschis, pentru cei care cunosc mai puțin Viștea de Jos, ce caracteristici are zona de unde veniți și pe care o reprezentați?**

Mioara Marinca: Dacă punem compasul, cred că este în mijlocul țării, este o zonă turistică, aproape de herghelia Sâmbăta,

de Mănăstirea Sâmbăta, de Cetatea Făgărașului, o zonă de agricultură, mai puține combinate, este o zonă unde tradiția este la ea acasă.

► **Rep.: Câteva caracteristici, un joc mai deosebit, o cântare ce predomină, ce jocuri, ce cântece, cu ce temă?**

Mioara Marinca: Predomină purtata. „Și te poartă mândră poartă/ Că trec junii pe la poartă/ Și te poartă mândruliță/ Că trec junii pe uliță.” Este o purtată, unde fata este băgată pe sub mână cu mult drag de fecior, apoi alt joc tradițional este învârtita. Avem doine în care omu își cântă dragostea, dorul. De altfel am și eu câteva, una dintre ele fiind „Oltule, apa din tine”.

► **Rep.: De unde vă luați cântecele, cine vi le face, cine vi le „înmânează”? Bănuiesc că nu sunt toate numai din Viștea.**

Mioara Marinca: În primul rând țin să specific că 6-7 cântece

sunt chiar de la mama mea, care are 80 de ani și printr-o minune am descoperit cântece care nu au fost înregistrate niciodată, cântece foarte foarte vechi. Apoi, de la oamenii satului și așa mi-am extins aria de ascultare și de culegere în toată Țara Făgărașului. Am și sârbe din Brașov, jiene de la Sibiu și am satisfacția că soțul meu este sibiuan. Acestea sunt împrumutate.

► **Rep.: De ce vă este cel mai dor?**

Mioara Marinca: Îmi este dor de tinerețe, de cenzura aceea care exista, când trebuia să vii cu cântecul acela autentic, portul autentic, iile din cânepă, o atenție deosebită la ținută. Păcat că nu mai există așa ceva. Acuma totul e permis, e bună și libertatea aceasta, dar e prea multă.

► **Rep.: Cum ați defini, într-un stil propriu, folclorul?**

Mioara Marinca: Folclorul este un mod de exprimare a tuturor

sentimentelor, a tuturor dorurilor, a tuturor necazurilor, un mod de a fi fericit și de a-i înveseli și pe alții.

► **Rep.: În ceea ce îi privește pe cei care compun, cei care există, cei care fac parte din acest tezaur mare, când vorbim despre folclor, despre muzică populară, dați-mi primele cinci nume de interpreți de muzică populară care vă vin acum în minte.**

Mioara Marinca: Ioan Bocșa, cel care mi-a fost profesor, Nicolae Furdui Iancu, Sava Negrean Brudașcu, Veta Biriș, nume alese, nume care au rămas stele.

► **Rep.: Ce ați dori să le transmiteți cititorilor?**

Mioara Marinca: Le doresc sănătate, putere de muncă, să iubească folclorul, și să stimeze artiștii, că sunt oameni care își pun timpul și viața la dispoziția celor din jur și la dispoziția frumosului.

Junioarele lui Luka Valerian, campioane naționale

CSU Medicina este din nou campioană. Aflată la București pentru disputarea turneului final al Campionatului Național de volei, echipa de junioare I a clubului mureșean de volei s-a întors acasă cu titlul de campioană națională.

Elevele conduse de pe banca tehnică de Luka Valerijan și Laurențiu Magdaș, au câștigat toate cele cinci partide ale competiției, zdrobindu-și fără drept de apel toate adversarele. Voleibaliste mureșene au învins în cele două zile de competiție formațiile CSS Caransebeș, CSS Sibiu, CNMB Râmnicu Vâlcea și VC Unic LPS Piatra Neamț cu categoricul scor de 3-0, ajungând să dispute finala în compania celei care era considerată favorita competiției, CSM București.

Junioarele au câștigat lupta împotriva bucureștenelor cu scorul de 3-1 și implicit titlul de campioane naționale. Pentru ca reușita să fie completă, trei dintre componetele echi-

pei au venit acasă cu distincții, acordate în cadrul turneului. Astfel, Rogojan Andrada a câștigat titlul de cea mai completă și cea mai bună jucătoare a turneului, Alexandra Pintea s-a întors cu titlul de cea mai bună ridicătoare iar Ioana Baciuc a fost desemnată cea mai bună trăgătoare. Pentru tehnicienii echipei mureșene, performanța obținută de junioare, este un imbold pentru a dovedi că voleiul va reveni în topul sporturilor practicate în județul Mureș.

Rămas bun, Bill!

Sportul țirgumureșean și-a luat rămas bun de la cel care a fost Kiss Istvan, unul dintre cei mai însemnați promotori ai manifestărilor sportive din județul Mureș și președinte al clubului Cityus.

Bill, cum îi spuneau cei apropiați, se odihnește acum, după o lungă suferință, în cimitirul reformat din Tîrgu Mureș. Au ținut să îi fie aproape pe ultimul drum, atât prietenii apropiați cât și oameni de bază ai sportului mureșean, Kiss Istvan dedicându-și întreaga viață unui singur scop, acela de a promova prin sport numele orașului Tîrgu Mureș cu care se mândrea, atât în țară cât și peste hotare. Pentru cei implicați în sportul mureșean, Kiss Istvan a fost un prieten, un OM care nu a spus niciodată „nu” unei provocări sportive. Pentru echipa Cityus Tîrgu Mureș, pierderea celui care a pus bazele clubului mureșean și s-a zbatut pentru a-l face cunoscut, este o lovitură grea. Jucătorii sunt mai decizi ca niciodată, să aducă prin jocurile lor viitoare, cinstea celui care a

fost președintele clubului.

Kiss Istvan s-a născut la data de 18 iulie 1949. A urmat cursurile Liceului Bolyai Farkas, unde a cochetat cu mai multe ramuri sportive, natația, atletismul și baschetul. În anul 1965 câștigă, alături de echipa de baschet a liceului, titlul de campioni naționali la juniori. Între anii 1967-1971 este student la Institutul de Educație Fizică și Sport

București, specializarea rugby. După întoarcerea în orașul natal, pasiunea pentru sporturile cu motor își spune cuvântul, astfel că se apropie de competițiile de karting și automobilism. A fost secretar la Automobil Clubul Român, responsabil cu automobilismul și kartingul, organizând primele competiții de acest gen din Tîrgu Mureș. De la începutul anilor '90 a fost coordonatorul activităților sportive din Complexul de Agrement și Sport Mureșul. A fost cel care a supervizat toate campionatele de minifotbal din oraș și unul dintre promotorii Festivalului Liceelor. A fost fondatorul clubului sportiv Cityus Tîrgu Mureș, club de care s-a ocupat în ultimii ani de viață și cu care a reușit și cele mai importante performanțe sportive: Cupa României la futsal în 2008. A fost membru al comisiilor de specialitate din cadrul Federației Române de Fotbal și al grupurilor de prietenie cu orașele înfrățite cu Tîrgu Mureșul.

O viață dedicată sportului!

Odihnească-se în pace!

VOLEIUL ÎNTRE PERFORMANȚĂ ȘI FRUMUSEȚE

Pagina realizată de Anamaria Viola

CSU Medicina a găsit o cale să promoveze valorile voleiului mureșean. Nu doar prin nivelul performanțelor, ci și prin ... frumusețea voleibalistelor care obțin aceste performanțe. Astfel că elevele tehnicianului Luka Valerijan au pozat pentru un calendar, într-o altă manieră de cum sunt obișnuți spectatorii veniți să le susțină săptămână de săptămână la Sala Sporturilor "Anton Pongraz" din Tîrgu Mureș.

Pe primul plan, cariera sportivă

Baciuc Ioana s-a născut în data de 4 ianuarie 1990, la Tîrnăveni. Și-a început cariera voleibalică la începutul clasei a VIII-a, la echipa de junioare din orașul natal. Înainte de a ajunge în echipa CSU Medicina, a evoluat timp de doi ani la Baia Mare. Pentru ea voleiul a fost la început un sport de menținere

în formă, însă cu timpul a devenit pasiune și o mare parte din viața ei. La Tîrgu Mureș, pe lângă volei, a ales să realizeze o carieră și în domeniul medicinei deoarece consideră că sănătatea este lucrul prioritar în viața unui om, astfel că în acest moment este studentă în primul an la UMF, în cadrul facultății de Kinetoterapie. Chiar dacă are un prieten, cariera sportivă este pe primul loc, iar prin rezultatele ei, acest lucru este

evident. La sfârșitul săptămânii trecute Ioana a participat alături de echipa de junioare I CSU Medicina la Campionatul Național de volei junioare, de unde s-a și întors alături de echipa sa cu titlul de campioană națională. Pe lângă această performanță notabilă, Baciuc Ioana, a obținut și titlul de cea mai bună trăgătoare a competiției. Pentru Ioana, lucrurile care o relaxează, sunt cumpărăturile alături de prietenii ei, îi

place să asculte muzică și să se plimbe alături de iubitul ei. Faptul că a pozat în calendarul CSU Medicina a fost o experiență plăcută pentru ea, o experiență pe care ar repeta-o, alături de coechipierele sale, pe care le consideră atât jucătoare de performanță cât și frumuseți de excepție ale sportului mureșean. Nu duce dorul orașului natal, pentru că s-a îndrăgostit de Tîrgu Mureș și de oamenii de aici, însă duce dorul părinților săi pe care îi vizitează din când în când, în timpul liber. Nu își dorește să părăsească echipa de volei CSU Medicina, iar în sezonul următor se vede tot la Tîrgu Mureș, alături de colegile sale cu care își dorește să realizeze mari performanțe voleibalistice.

Câștigă **UN CALENDAR** cu voleibalistele de la **C.S.U. Medicina**

Informația

Talon de participare la concursul

Adună fete de-o echipă

Nume: .....

Prenume: .....

Data nașterii: ..... Telefon: .....

Seria și numărul C.I.: ..... Adresa: .....

Adună șase taloane distincte, adu-le la redacția Informația de Mureș, pe str. Arany Janos nr. 35, Tîrgu Mureș, și primești automat un calendar cu voleibalistele de la C.S.U. "Medicina" Tîrgu Mureș, cu autografele fetelor.

Ioana Baciuc

18 ani, din Tîrnăveni

Post în echipă:
trăgător secund

Studentă anul I
UMF Tîrgu Mureș

Planuri de viitor:
volei de mare performanță

Hobby:
muzică, dans

REGULAMENT CONCURS
Adună fete de-o echipă!

Informația de Mureș va publica săptămânal un talon de concurs și prezentarea unei jucătoare din lotul formației de volei C.S.U. "Medicina" C.S.S. Tîrgu Mureș.

Primii 12 cititori care se prezintă la redacție cu o echipă completă de volei (*minim șase taloane distincte*) primesc automat, fără tragere la sorți, un calendar cu lotul C.S.U. Medicina, cu autografele fetelor.

info.CINEMA

Cinema ARTA

1 - 7 mai 2009

Program:

L, M, M, V, S, D: 16.30; 19.00; 21.30
J: 16.30; 19.00

Preț bilete: 8 și 6 lei

Tarif redus de la ora 16.30

AMURG – SUA / TWILIGHT (2008)

genul: acțiune

regia: Catherine Hardwicke

cu: Robert Pattinson, Kristen Stewart, Sarah Clarke, Matt Bushell, Billy Burke, Gil Birmingham

Viața unei adolescente pe nume Bella ia o turnură diferită din momentul în care se mută în orașul Forks-Washington, pentru a locui cu tatăl ei. Inițial, totul i se părea deprimant, pentru că trebuia să se acomodeze cu noua locuință și cu noii colegi, însă la scurt timp îl întâlnește pe misteriosul și seducătorul Edward Cullen. Acesta se îndrăgostește de ea, însă are un mare secret de ascuns, care le pune în pericol relația – el și familia lui sunt vampiri care au renunțat la vânatul oamenilor. Bella află secretul lui, îngnorând însă faptul că își riscă viața continuând această relație.

Viața unei adolescente pe nume Bella ia o turnură diferită din momentul în care se mută în orașul Forks-Washington, pentru a locui cu tatăl ei. Inițial, totul i se părea deprimant, pentru că trebuia să se acomodeze cu noua locuință și cu noii colegi, însă la scurt timp îl întâlnește pe misteriosul și seducătorul Edward Cullen. Acesta se îndrăgostește de ea, însă are un mare secret de ascuns, care le pune în pericol relația – el și familia lui sunt vampiri care au renunțat la vânatul oamenilor. Bella află secretul lui, îngnorând însă faptul că își riscă viața continuând această relație.

HOROSCOPO

Berbec

Parca toate se așează pe făgașul normal, după o perioadă agitată, deci ai numai motive de satisfacție. Se lămuresc o mulțime de aspecte care te-au stresat înainte și îți regăsești încet calmul și plăcerea de a zâmbi.

Taur

Luptele pentru putere se resimt în orice plan al vieții, fie că te certă cu partenerul pentru cine are dreptate în cuplu, fie că te iei la hărțu cu toți colaboratorii pentru a-ți susține punctul de vedere. Oricât ai încerca să obții victoria în astfel de bătălii, există totuși cineva mai puternic sau mai convingător decât tine.

Gemeni

Orice sfârșit poate fi un nou început, deci nu dispera dacă ai ajuns la capătul unui drum în care ți-ai pus mari speranțe. Imediat se poate deschide o porțiță spre ceva nou, mai interesant și poate mai plăcut pentru tine, deci nu te crampona neapărat de ceea ce ai deja la dispoziție.

Rac

E mare agitație în jurul tău, iei legătura cu o mulțime de lume și de fiecare dată trebuie să-ți adaptezi stilul de comunicare în funcție de personalitățile lor atât de diferite.

Leu

Fii atent la banii care îți trec prin mână zilele acestea, pentru că demult nu ai mai fost atât de chel-tuitor. Dai iama prin sumele pe care le ai la dispoziție, ba chiar ai pus ochii și pe rezervele pe care le păstrezi pentru planuri mai importante.

Fecioară

Treburile merg destul de ciudat la serviciu, pentru că ai mereu senzația că ți se ascunde ceva, că unii te vorbesc pe la spate sau îți pregătesc surprize care nu te vor bucura. Nu cumva ești și tu mai retras și mai închis ca de obicei?

Balanță

Fii atent la ce spui, pentru că ești un pic mai slobod la gură și poți emite păreri care pot face rău cuiva. Fie că jignești, fie că destăinuie un secret care ar fi trebuit să rămână ascuns, fie că arunci critici nemeritate la adresa altora, efectul replicilor tale poate fi dur.

Scorpion

Banii sunt motivul principal al grijilor acestei perioade și, dacă bani nu sunt, ai tendința de a le vedea pe toate în negru. Pesimismul pune stăpânire pe tine și te face să te comporți ciudat. Ești mereu bosumflat, îngân-durat, retras.

Săgetător

Ceva nu îți convine din evenimentele în care ești direct implicat. Chiar dacă ai pornit cu elan, convins că va fi bine, pe parcurs au apărut dubii care te-au făcut să-ți pierzi speranța că sensul este pozitiv. Sunt eșecuri minore, normale pentru orice demers, deci nu te lăsa doborât de o piedică, două.

Capricorn

Legea intervine destul de drastic în afacerile tale și oprește cursul unor evenimente. Nu sunt întrunite condițiile legale pentru ca planurile tale să prindă contur acum, lipsește ceva fără de care nu ai voie să mergi mai departe.

Vărsător

Emoțiile cresc în așteptarea unui eveniment în care ți-ai pus mari speranțe. Poate e vorba de o întâlnire romantică – poate prima, deci și cea mai importantă.

Pești

Totul evoluează atât de lent, încât începi să te plictisești pe parcurs. Îți cam pierzi interesul pentru ceea ce ai început demult.

Agenda Culturală

JOI, 30 aprilie 2009

- **orele 12.00** - Sala Mare a Palatului Culturii - Concert simfonic; dirijor Shinya Ozaki (Japonia). În program: muzică din filme

- **orele 14.00** - Foaierul UAT - sesiune de comunicări științifice „Viața, creația și opera compozitorului Franz Joseph Haydn”

- **orele 19.00** - Teatrul Național - "Clinica amanților", comedie de John Chapman și Dave Freeman

VINERI, 1 mai 2009

- **orele 21.00** - Teatrul Național - premieră „Campionatul de improvizație”

SÂMBĂTĂ, 2 mai 2009

- **orele 11.00** - Sala Unirea a AAP Mures - Salonul județean de primăvară de pictură, ediția a XXXIII- a

DUMINICĂ, 3 mai 2009

- **orele 11.00** - Teatrul ARIEL - Bekkanko, spectacol pentru copii al secției române

MARȚI, 5 mai 2009

- **orele 10.00** - Teatrul SCENA - "UmorScena 2009" Festival Național de Umor - Tîrgu-Mureș 2009

Mica publicitate Mica publicitate Mica publicitate Mica publicitate

Cursuri de calificare:

- **tehnician în instalații electrice** / 6-9 luni (orice liceu)

- **electrician instalații energetice** / 3 luni (minim 16 ani și 8 clase) Cursurile se vor derula sâmbăta. Tel.: 0731.150.389

VÂND

piese pregătite pentru asamblare motor Stalowa Wolla - arbore motor; bloc motor (SW680S); chiuloase echipate; pompe; biele; tacheți și alte piese. Tel.: 0745.307.070

VÂND

27.500 mp teren bun pentru construcții diverse (pensuni, case de vacanță, vile, complex comercial, benzinării etc.), situat în județul Botoșani, vecin cu noua locație a Mănăstirii Zosin, două laturi cu pădure, 41 m deschidere la Drumul European Botoșani - Iași. Preț 2,2 eur/mp. Tel.: 0745.307.070

VÂND

monedă de aur de 2000 lei - 150 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu. Diametrul - 35 mm, greutate - 31,103 grame. Preț 6000 ron. Tel.: 0745.307.070

Societate Comercială

VINDE spațiu industrial situat în Sighișoara; suprafața construită - 3600 mp și teren - 10.000 mp.

PREȚ NEGOCIABIL. Tel.: 0730.119.685

FERME AGRICOLE

Ardelean cu experiență în evaluare, organizare, reorganizare, administrare FERME AGRICOLE, vă poate ajuta să aveți o fermă agricolă modernă, rentabilă și ecologică. Tel: 0746.924.716

DECUPEAZĂ TALONUL

Informație pe pâine

În baza acestui talon primești GRATUIT o pâine neagră DONA de 500 gr. în punctele de vânzare din zonele Reghin, Valea Mureșului și Valea Gurghiuului

Informație pe pâine

Cumperi Informația primești o PÂINE

DECUPEAZĂ TALONUL

Telefon DONA 0745981317

DONA BRUTĂRIE VÂDNICENI

GRATIS

30 aprilie - 5 mai 2009

Îți publicăm GRATUIT anunțul de MICA PUBLICITATE

Anunțul tău: _____

Redactor șef: Mariana Cioloboc mariana@infoms.ro

Consilier editorial: Mugur Gorea

Redacția: Cora Muntean cora@infoms.ro, Mihai T. Nașca mihai@infoms.ro, Eugenia Kiss eugenia@infoms.ro, Loredana Cofari loredana@infoms.ro

Titus Ilovan titus@infoms.ro, Fekete Zsuzsanna zsuzsanna@infoms.ro, Ana Maria Viola ana@infoms.ro, Andrei Romanică andrei@infoms.ro

Secretariat: Daniela Bereteu tel. 0365 804 814

DTP: Szegedi Attila

Layout: Relu Tătar

Difuzare: Andrei Romanică tel. 0728 163 508

Informația de Mureș

PROMOVĂM NORMALITATEA

Adresa redacției: Str. Arany Janos, nr. 35, Tîrgu Mureș

Telefoane: 0729 988 805, 0265 211 972, 0365 804 814

ISSN: 1841 - 530X

www.infoms.ro office@infoms.ro

Firma editoare, S.C. Informația SRL, nu răspunde juridic pentru conținutul editorial. Semnatarii fiecărui articol în parte răspund individual.

Tipărit la BAP Agency Odorheiu Secuiesc

Viața după Paști:

Catastrofe în lanț?

Au trecut toate sărbătorile de Paști și lumea a răsuflat ușurată; de acum se poate înjura, se poate urî, mânca, bea, face sex, fără a fi nevoit ca după să zici rugăciuni din toate acatistele. Bisericile sunt goale, credința a dispărut sau este doar conservată până în postul Sfintei Mării sau chiar până la Crăciun. Vine 1 Mai, mergem la pădure, facem grătare și mici, plajă, facem mizerie și, cu puțin noroc, incendiem măcar o pajiște. Ce distracție, ce nebunie! Până la 1 Mai însă, noi, cu Ioneasca și Ildi desigur, am avut de înfruntat toate catastrofele de pe pământ, cu isteriile de rigoare.

Popeasca

Pe Ildi o tot mânca în...vorba aia, să mergem la congresul unguirilor ei de la Cluj, dar perversa naibii nu pentru bozgorii ei ținea morțiș ci pentru că a auzit că merge și Băsescu și Antonescu. Pe Hrebenciuc nu l-a pus la so-coteală pe considerentul că seniorul e prea copt pentru ea, și mult prea roșu, rozaliu adică, iar ăla micu și prea mic și prea în limbă după EBA. „Fă, Ildi, eu m-am cam săturat de isprăvile unguirilor tăi după episodul Bolivia. Măi frate, a vuit tot globul cu atentatorii ăia la viața președintelui și aflăm că „teroriștii” sunt niște exaltați din Sovata. Numa' așa puteau afla bolivienii de Sovata, că vremea finlandezelor a cam apus”, monologa Ioneasca în timp ce Ildi se dădea de ceasul morții să o convingă să mergem la Cluj.

După cum se știe,

unguroaicele sunt persuasive, așa că Ioneasca a cedat (oricum eu cred că pe alte considerente, nu datorită lacrimilor unguoai-cei) iar eu eram convinsă gata,

că mă săturasem de teoriile lui Popescu. Țsta zice că, de când am intrat în cărdășie cu cele două, mănâncă numa pâine graham cu lapte acru și seara mere. Iar la așa meniu, nu merge o bere nici dacă ești sinucigaș. I-am amintit lui Popescu de vremurile bune când eram slugă, iar el se hârjonea cu Ildi și am conchis că acum e rândul meu să mă hârjonesc cu ea. „Doamne-fereste nevastă, doar nu v-ați cuplat? Adică în sensul de a face sex” s-a oripilat el. „Auzi, bărbătel drag. Unu: oare de ce nu mă mir că numa la sex vă stă capul și doi nu înțeleg de ce te oripilezi în halul ăsta. Înțelegeam dacă era vorba despre tine și Ionescu, dar așa... Oricum, stai liniștit, nu ne-am cuplat în sensul ăla”, i-am spus eu și l-am anunțat că meniul de sâmbătă (când eu voi fi la congres) e la liber, adică poate să meargă în oraș să mănânce. Cu tot cu Ionescu, deoarece mă îndoiesc că Ioneasca i-ar pregăti

un meniu mai variat.

Când am ajuns în Cluj, era acolo o foșgăială ca la Mecca: unguri, sepepiști, securiști, foști securiști, funariști, monarhiști și admiratori. Plus noi, total dezorientate. Noroc că avem prezență de spirit și ne infiltrăm. Oricum nu a meritat să ne călcăm în picioare. Așa că după ce am ascultat linguşelile lui Băselu și Antonescu și discursul, culmea, inteligent al șobolanului rozaliu, ne-am tirat la shopping. Măcar ne-am ales cu ceva pantofi și bluze de la Cluj. Când ajungem acasă și deschidem televizoarele, cutremur. Țsta de la știri erau atât de panicați de parcă venea sfârșitul lumii iar câteva fătuci mai că plângeau de ciudă că nu a murit nimeni. Noi ne uitam cu gura căscată, ca proastele, că nu am simțit nimic. „Fă, dacă vine aici replica?” intră în alertă Ioneasca și tuști pe ușă. Nu trec nici 5 minute și auzim urlate. Noi pe scări în jos până la

locul unde se auzeau răcnetele. Acolo Ioneasca se bătea cu Lenuța. „Tâmpita dracului, ăsta e adăpost anti-atomic, unde trebuie să stăm noi dacă vine replica, nu loc unde să-ți ții tu murăturile și toate jegurile lui Vasile”, urla Ioneasca luptându-se cu Lenuța și un borcan de castreveți.

Butoiul cu varză murată

era desfăcut și Ioneasca mai că o arunca pe Lenuța în el. Aia, și mai isterică, o lovea pe Ioneasca cu o funie de ceapă roșie în cap. Le despărțim cu greu, după ce au făcut vraiste adăpostul și decidem să cerem părerea specialiștilor. Ioneasca încerca să le explice că vrea să fie sigură că are unde să se adăpostească, ăia îi ziceau că nu este niciun pericol. Cu greu am reușit să o conving că mirosul de ceapă strivită, combinat cu zeama de varză nu este parfumul meu

„Mare nu este o calitate, deci nu mă convinge. Dacă zicea că e cel mai bun, cel mai eficient... Așa...doar nu-i teren de jogging, să trebuiască să fie mare. Ce ți-e și cu megalomania asta!”

preferat și am trimis-o să facă baie. Nu trec nici 15 minute că iar intră ca vârtejul în casă, noroc că spălată. „Aoleu, fetelor, aici a fost ca în 1907”, a apucat ea să exclame. Noi o priveam absolut tâmpe. „Îl știți pe Vlas, ăla cu restaurantul suspendat? E, ăla e în război cu Sărmășan de „n”-șpe ani pentru o bucată de pământ. S-au certat, s-au bătut cu bulgări de pământ și bietul om a murit”, ne explică Ioneasca. „Care biet om?” întrebăm deodată, eu și Ildi. „Sărmășan, că pe ălalalt nu-l omoară nici trenu. În plus trebuie să-și inaugureze cel mai SPA din România”, spune ea. „Eu nu înțeleg ce-i cu asta, cel mai mare SPA. Mare nu este o calitate, deci nu mă convinge.

Dacă zicea că e cel mai bun, cel mai eficient... Așa...doar nu-i teren de jogging, să trebuiască să fie mare. Ce ți-e și cu megalomania asta, dar se pare că unii nu au învățat că e importantă calitatea, nu cantitatea”, a grăit și Ildi. Noi am privit-o uimite, mai ales că a spus fără nicio bălbă „megalomania”. „Păi, lasă dragă, că nu-i musai să mergem. Noi facem SPA acasă, în cadă. Dacă zici că ăsta e și cam criminal, indirect, îl putem boicota”, spun eu. „Sunt destui snobi care să meargă.

Dar mă tot întreb, așa cum i-a spus Băsescu lui Năstase („Măi Adriene, mă tot întreb cu ce a greșit poporul ăsta de este nevoit să aleagă între doi comuniști”) noi, orașul ăsta, cu ce am greșit de suntem nevoiți să alegem între Vlas, Țerbea și Bența. Chiar nu se găsea un om cinstit nicăieri”, s-a trezit și Ioneasca.

Decidem să ne detașăm de catastrofe și să ne pregătim de 1 Mai. Muncitoresc.

PUBLICITATE

TERRA
restaurant | pensiune

OFERTA ANULUI 2009
la rezervarea localului pentru nuntă beneficiați de transport gratuit și o cameră la dispoziția mirilor

ORGANIZĂM NUNȚI, MESE FESTIVE SAU ALTE EVENIMENTE

RO - 547605 Ungheni, jud. Mureș E60 - str. Principală nr. 261/P
Tel: 0265 328 428 Fax: 0265 328 430 E-mail: office@pensiuneaterra.eu

decorfleur
by Făbián Gyöngyvér

Aranjamente florale unicat din flori vii și uscate pentru orice ocazii.

Tirgu Mureș, str. Avram Iancu nr. 1 Mobil: 0744 344 833, Tel: 0265 250 551

www.decorfleur.ro

"Suntem...să vă-nflorim zilele!"